

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

WARSZAWA.

Nr. 5.

1 marca 1930.

T R E Ś Ć :

ROZPORZĄDZENIA:

Str.

5. Ministrów: Sprawiedliwości, Skarbu i Poczt i Telegrafów z dnia 17 lutego 1930 r. w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli w sprawie odbierania przesyłek pieniężnych i wartościowych, nadsyłanych pocztą pod adresem sądów 58
6. Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 lutego 1930 r. o utworzeniu urzędu notariusza w Ejszyszkach w okręgu sądu okręgowego w Wilnie 64
7. Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 lutego 1930 r. o utworzeniu urzędu notariusza w Hrubieszowie w okręgu sądu okręgowego w Zamościu 64
8. Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 lutego 1930 r. o utworzeniu urzędu notariusza w Beresteczku w okręgu sądu okręgowego w Łucku 64
9. Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli w sprawie uiszczania opłat sądowych w okręgach sądów apelacyjnych w Lublinie, w Warszawie i w Wilnie. 65
10. Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli w sprawie zmiany przepisów wykonawczych do pruskiej ustawy depozytowej 67
11. Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli o kasach sądowych. 67

OKÓLNIKI:

- Nr. 1521/II, G. S./30 w sprawie podatku dochodowego od dodatków, przyznanych prezesom sądów i prokuratorom. 103
- Nr. 1522/II, St./30 w sprawie perjodycznych wykazów statystycznych z rejestrów handlowych i kart upadłości 103
- Nr. 1523/II, G. S./30 w sprawie pobierania i zarachowania sum depozytowych w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie 107
- Nr. 1524/II, G. S./30 w sprawie przystąpienia sądów do obrotu czekowego Pocztovej Kasy Oszczędności w Warszawie 107

UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO wydana na zasadzie art. 41 u. s. p. wyjaśniająca zakres uprawnień obrońców sądowych i obrońców przy sądach grodzkich w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie (dekret z 8 lutego 1919 r., poz. 205) oraz obrońców—nieadwokatów w okręgach sądów apelacyjnych we Lwowie, Krakowie i sądu okręgowego w Cieszynie (§ 39 u. p. k. 1873 r.). 108

5.

ROZPORZĄDZENIE

Ministrów Sprawiedliwości, Skarbu i Pocht i Telegrafów z dnia 17 lutego 1930 r. w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli w sprawie odbierania przesyłek pieniężnych i wartościowych, nadsyłanych pocztą pod adresem sądów.

§ 1. Nadsyłane pocztą pod adresem sądów przesyłki pieniężne i wartościowe odbierają sądy przez swych do tego upoważnionych funkcjonariuszów w urzędzie pocztowym zapomocą księgi zawiadomień pocztowych, sporządzonej według załączonego wzoru.

§ 2. W tym celu urzędy pocztowe wydają sądom adresowane do sądów przekazy pocztowe, przekazy czekowe Pocztovej Kasy Oszczędności, adresy pomocnicze na paczki wartościowe i dowody odbioru na listy wartościowe zapomocą pocztowej książki odbiorczej, którą sąd nabywa w urzędzie pocztowym. Odnośny funkcjonariusz sądowy doręcza otrzymane powyższe zawiadomienia pocztowe wraz z książką odbiorczą urzędnikowi, prowadzącemu kasę sądową.

§ 3. Urzędnik kasy sądowej wpisuje wszystkie otrzymane zawiadomienia pocztowe (przekazy pieniężne, pocztowe i czekowe, adresy pomocnicze i dowody odbioru) do księgi zawiadomień pocztowych na trzech kontach otwartych osobno dla:

- a) przekazów pocztowych i czekowych,
- b) listów wartościowych,
- c) paczek wartościowych,

wypełniając rubryki od 1 do 10, podsumowuje wpisane w danym dniu kwoty na każdym koncie osobno i przedstawia kierownikowi sądu lub jego zastępcy, który księgę podpisuje i wydaje urzędnikowi, upoważnionemu do kwitowania przekazów pieniężnych, adresów pomocniczych na paczki wartościowe i dowodów odbioru na listy wartościowe. Do zastępczego podpisywania księgi powyższej może kierownik sądu upoważnić sekretarza sądu.

Na pokwitowanych przekazach pieniężnych, adresach pomocniczych i dowodach odbioru należy obok podpisu wycisnąć urzędową pieczęć sądu.

W tych miejscowościach, gdzie wszystkie rodzaje przesyłek pocztowych wydawane są w urzędzie pocztowym przez tego samego urzędnika, wpisy do księgi zawiadomień pocztowych mogą być dokonywane kolejno, bez podziału na osobne konta.

§ 4. Do podejmowania z urzędu pocztowego pieniędzy i przesyłek wartościowych, nieprzekraczających łącznie sumy 1.000 zł., może być upoważniony woźny. Przesyłki wyższej wartości powinien odbierać urzędnik sądowy, któremu może być dodany woźny, lub gńniec, albo też drugi urzędnik.

§ 5. Kierownik sądu zawczasu złoży we właściwym oddawczym urzędzie pocztowym pełnomocnictwo pocztowe; pełnomocnictwo to winno zawierać następujące szczególności:

- a) pełne imię i nazwisko pełnomocnika oraz jego charakter służbowy,
- b) wyraźną wzmiankę, czy pełnomocnictwo obejmuje kwitowanie dokumentów i odbiór przesyłek, czy też tylko jedną z tych czynności, — w razie zaś ograniczenia, do każdej z tych czynności winno być złożone oddzielne pełnomocnictwo,
- c) wyszczególnienie, jakie rodzaje przesyłek wolno pełnomocnikowi podejmować,
- d) podpisy własnoręczne mocodawcy i pełnomocnika,
- e) datę wystawienia, czasokres, przez jaki pełnomocnictwo pozostaje w mocy, dokładny adres odbiorcy przesyłek pocztowych (sądu) oraz nazwę oddawczego urzędu pocztowego.

Pełnomocnictwo pocztowe winno być wystawione na formularzu pocztowym, zaopatrzone w pieczęć urzędową sądu i nie może zawierać żadnych zastrzeżeń.

Pełnomocnik winien na żądanie urzędnika pocztowego wylegitymować się dowodem osobistym lub wystawionem w tym celu przez kierownika sądu poświadczeniem tożsamości osoby.

Urzędnikowi, upoważnionemu do kwitowania dokumentów pocztowych, można powierzyć również odbieranie pieniędzy i przesyłek wartościowych z urzędu pocztowego.

§ 6. Sąd może nie podnosić kwot z przekazów pocztowych, lecz może je przekazać za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności na konto czekowe kasy skarbowej lub własne konto czekowe, zależnie od przeznaczenia danej kwoty. W tym wypadku w księdze zawiadomień pocztowych w rubryce 9 zamieszcza się numer konta czekowego, na które ma być dana kwota przelana, a odnośny przekaz pocztowy zapomocą

księgi zawiadomień pocztowych zwraca się urzędowi pocztowemu niepokwitowany, przyczem dołącza się należycie wypełniony blankiet nadawczy Pocztowej Kasy Oszczędności z numerem konta czekowego sądu względnie kasy skarbowej. Na zwróconym przekazie pocztowym w miejscu przeznaczonym na pokwitowanie urzędnik sądowy, upoważniony do kwitowania przekazów (§ 5), umieszcza klauzulę: „przekazać na konto czekowe P. K. O. Nr. . . . . .” pod tą klauzulą podpisuje się, wyciska urzędową pieczęć sądu i umieszcza datę.

Urzędnik pocztowy po załatwieniu przepisanych formalności zwraca urzędnikowi sądowemu pierwszą część blankietu nadawczego (potwierdzenie dla wpłacającego) oraz odcinek przekazu pocztowego.

§ 7. Urzędnik pocztowy przy zachowaniu przepisanych formalności odbiera od upoważnionego funkcjonariusza sądowego pokwitowane przekazy, dowody odbioru na listy wartościowe lub adresy pomocnicze na paczki wartościowe, poczem wydaje temuż upoważnionemu pieniądze, listy lub paczki wartościowe, w księdze zaś zawiadomień pocztowych na właściwym koncie obok sumy, obejmującej pozycje danego dnia, potwierdza w rubryce 11 które przesyłki wydał oraz ilość i ogólną wartość wydanych przesyłek, podpisuje się i umieszcza obok czytelnego podpisu odcisk datownika (np. „wydano od Nr. 11 do Nr. 15 pięć listów wartościowych na 6.103 zł.”).

Kwoty przekazowe, listy wartościowe i paczki wartościowe, niewpisane do księgi zawiadomień pocztowych, nie mogą być wydane upoważnionemu funkcjonariuszowi sądowemu w żadnym wypadku.

Przyjęcie zwróconego przekazu pocztowego, celem przekazania kwoty na konto czekowe, potwierdza urzędnik pocztowy swoim podpisem i odciskiem datownika obok odnośnej pozycji.

§ 8. Funkcjonariusz sądowy, odbierając przesyłkę wartościową zamkniętą i opieczetowaną, winien zbadać dokładnie kopertę (opakowanie) i pieczęcie, a gdyby spostrzegł uszkodzenie, winien przed odbiorem żądać sprawdzenia wagi przesyłki i otwarcia jej oraz przeliczenia zawartości przez urzędnika pocztowego. Listy wartościowe, zaopatrzone pieczęcią poczty, tak przy nadaniu, jak i podczas przewozu (w ostatnim wypadku wskutek uszkodzenia opakowania) należy zawsze otworzyć w obecności urzędnika pocztowego i sprawdzić ich zawartość.

O otwarciu paczek i listów wartościowych urzędnik pocztowy zamieszcza na kopercie odpowiednie potwierdzenie, a w razie stwierdzenia braku sporządza protokół, który podpisują uczestniczący przy otwarciu funkcjonariusze pocztowi i sądowi.

§ 9. Telegraficzne przekazy pocztowe poczta doręcza kierownikowi sądu, który potwierdza odbiór telegramu na dowodzie odbioru i zarządza podjęcie przekazanej kwoty, przyczem mają zastosowanie §§ 1 i 3 do 7. Z przekazami telegraficznymi, które nie mogły być doręczone w powyższy sposób, urzędy postępują w myśl § 2.

§ 10. Jeżeli adresowany do sądu przekaz pocztowy nie dotyczy sądu, sąd zamieszcza odpowiednią uwagę w górnej części na odwrotnej stronie przekazu i zwraca przekaz ten urzędowi pocztowemu zapomocą księgi zawiadomień pocztowych, wypełniając rubryki 1 do 7. Urząd pocztowy potwierdza odbiór w rubryce 11.

§ 11. Urząd Depozytów Sądowych we Lwowie w myśl §§ 38 — 53 austr. rozp. z dnia 8 maja 1905 r. (austr. Dz. u. p. Nr. 75) powołany jest do odbierania przekazów pieniężnych i przesyłek wartościowych, nadsyłanych pocztą pod adresem powyższego Urzędu, tudzież przekazów pieniężnych i przesyłek wartościowych, nadsyłanych pod adresem sądu okręgowego, sądu grodzkiego miejskiego, sądu grodzkiego zamiejskiego i sądu pracy we Lwowie, z wyjątkiem przesyłek zaopatrzonych uwagą: „nie w sprawach depozytowych”, albo „w sprawach karnych”. Odnośne więc przekazy pieniężne i zawiadomienia na przesyłki wartościowe wydają urzędy pocztowe bezpośrednio Urzędowi Depozytów Sądowych.

Wymienione wyżej sądy mają doręczone im zaopatrzone powyższą uwagą przekazy pieniężne i zawiadomienia na przesyłki wartościowe oddawać powyższemu Urzędowi Depozytów Sądowych celem podjęcia odnośnej przesyłki, jeżeli dana przesyłka dotyczy depozytów sądowych lub funduszów kas sierocych. Powyższe przekazy i zawiadomienia po zaopatrzeniu klauzulą wypisaną czerwonym atramentem: „Wypłacić Urzędowi Depozytów Sądowych” pieczęcią sądu i podpisem urzędnika, upoważnionego do kwitowania przesyłek, zapisuje się w księdze zawiadomień pocztowych w rubrykach 1 do 6. Doręczenie ich Urzędowi Depozytów Sądowych odbywa się zapomocą księgi depozytowo-podawczej (§ 59 rozp. z dnia 8/5 1905 austr. Dz. u. p. Nr. 75), przyczem w rubryce uwag księgi zawiadomień pocztowych należy zaznaczyć oddanie przekazu Urzędowi Depozytów Sądowych i powołać odnośną pozycję księgi depozytowo-podawczej.

Paragrafy 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9 i 10 niniejszego rozporządzenia obowiązują również Urząd Depozytów Sądowych z tem, że księgę zawiadomień pocztowych podpisuje naczelnik Urzędu Depozytów Sądowych (§ 3), że do pokwitowanych przekazów pieniężnych i zawiadomień ma być użyta pieczęć Urzędu Depozytów Sądowych (§ 3) i że złożone w urzędzie pocztowym pełnomocnictwo pocztowe (§ 5) ma być zaopatrzone pieczęcią Prezesa sądu okręgowego we Lwowie i pieczęcią Urzędu Depozytów Sądowych.

§ 12. Sądy w okręgach sądów apelacyjnych w Krakowie i we Lwowie oraz sądu okręgowego w Cieszynie, w których siedzibie niema kas skarbowych, dostarczone im adresy pomocnicze na paczki wartościowe i dowody odbioru na listy wartościowe, dotyczące depozytów cywilno-sądowych lub kas sierocych, zwracają miejscowemu urzędowi pocztowemu celem doręczenia przesyłki wskazanej przez sąd kasie skarbowej. W tym celu na zwróconym adresie pomocniczym lub dowodzie odbioru na list wartościowy na górnym brzegu strony pierwszej urzędnik upoważniony do kwitowania umieszcza klauzulę: „Dotyczy depozytów sądowych (kasy sieroczej) — doręczyć Kasie Skarbowej w . . . . .” pod tą klauzulą podpisuje się, umieszcza datę i wyciska pieczęć sądu. Takie adresy pomocnicze i dowody odbioru zwraca się urzędowi pocztowemu zapomocą księgi zawiadomień pocztowych, wypełniając tylko rubryki 1 do 7, a urząd pocztowy potwierdza ich odbiór w rubryce 11.

Sądy zaś, w których siedzibie jest kasa skarbową, dostarczone im adresy pomocnicze na paczki wartościowe i dowody odbioru na listy wartościowe, dotyczące depozytów cywilno-sądowych lub kas sierocych, po zapisaniu w księdze zawiadomień pocztowych w rubrykach 1 do 6, oddają miejscowej kasie skarbowej za potwierdzeniem odbioru w księdze wpływu depozytów (§ 29 rozp. z dnia 15/3 1898 austr. Dz. u. p. Nr. 55), co należy

odnotować w rubryce uwag księgi zawiadomień pocztowych. Oddawane kasie skarbowej w powyższym trybie dokumenty pocztowe należy zaopatrzyć klauzulą analogiczną do wskazanej w § 11.

§ 13. Sądy okręgowe i wydziały zamiejscowe sądów okręgowych w okręgach sądów apelacyjnych w Poznaniu i w Toruniu oraz sądu okręgowego w Katowicach mają doreczone im przekazy pocztowe, przekazy Pocztowej Kasy Oszczędności i telegraficzne przekazy pocztowe oraz adresy pomocnicze na paczki wartościowe i dowody odbioru na listy wartościowe, dotyczące depozytów sądowych, oddawać miejscowemu sądowi grodzkiemu, jako urzędowi depozytowemu za potwierdzeniem odbioru w rubryce „Uwagi” księgi zawiadomień pocztowych. Na odnośnych dokumentach pocztowych należy zamieścić klauzulę analogiczną do wskazanej w § 11.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1930 roku.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

Dutkiewicz

Kierownik Ministerstwa Skarbu:

Ignacy Matuszewski

Minister Poczty i Telegrafów:

Boerner

Księga zawiadomień pocztowych.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Nr. bieżący	Data otrzymania zawiadomienia	Nr. przesyłki	Kto nadał przesyłkę.	Miejsce nadania	Przeznaczenie sumy	Kwota oznaczona na zawiadomieniu pocztowym	Zawiadomienia pocztowe zwrotne urzędowi pocztowemu	Kwota do przekazania do P. K. O. na konto czekowe	Kwota (wartość) przesyłki do podjęcia	Polwierdzenie urzędu pocztowego co do ilości wydanych przesyłek i ogólnej ich wartości, względnie co do przysięcia zwróconego przekazu (8) lub zawiadomienia (7). Podpis urzędnika pocztowego i odciśnięcie datownika	Kwota istotnie otrzymana	Gotówka Papierami Wartościowemi	Podpis urzędnika sądowego, który przesyłkę otrzymał, oraz dane co do zarachowania przesyłki (pozycja księgi, sygnatura akt)	Uzasadnienie

6.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 lutego 1930 r. o utworzeniu urzędu notariusza w Ejszyszkach w okręgu sądu okręgowego w Wilnie.

Na podstawie art. 4 ustawy notarialnej z 1866 r. zarządzam co następuje:

§ 1. Tworzy się urząd notariusza w Ejszyszkach powiatu lidzkiego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 maja 1930 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości: *Dutkiewicz*

7.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 lutego 1930 r. o utworzeniu urzędu notariusza w Hrubieszowie w okręgu sądu okręgowego w Zamościu.

Na podstawie art. 4 ustawy notarialnej z 1866 r. zarządzam co następuje:

§ 1. Tworzy się trzeci urząd notariusza przy wydziale hipotecznym sądu powiatowego w Hrubieszowie z siedzibą notariusza w Hrubieszowie.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 maja 1930 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości: *Dutkiewicz*

8.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 lutego 1930 r. o utworzeniu urzędu notariusza w Beresteczku w okręgu sądu okręgowego w Łucku.

Na podstawie art. 4 ustawy notarialnej z 1866 r. zarządzam co następuje:

§ 1. Tworzy się urząd notariusza w Beresteczku powiatu horochowskiego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 maja 1930 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości: *Dutkiewicz*

9.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli w sprawie uiszczania opłat sądowych w okręgach sądów apelacyjnych w Lublinie, w Warszawie i w Wilnie.

§ 1. Wszelkie opłaty sądowe, z wyjątkiem wymienionych w § 2, uiszczane są znaczkami sądowymi.

§ 2. Wyłącznie gotówką będą uiszczane opłaty następujące:

1) opłaty w postępowaniu hipotecznym, z wyjątkiem wypadków, wskazanych w art. 40 przep. tymcz. o kosztach sądowych (załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25.IV. 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 54 poz. 520),

2) opłaty w postępowaniu rejestracyjnym,

3) opłaty stosunkowe w postępowaniu upadłościowym,

4) opłaty w sprawach karnych, z wyjątkiem wypadków, wskazanych w art. 67' przep. tymcz. o kosztach sądowych, kary i grzywny,

5) koszty postępowania w sprawie (art. 22—29 przep. tymcz. o kosztach sądowych),

6) wszelkie inne opłaty, jeżeli wysokość ich przewyższa 50 zł.

§ 3. Opłaty gotówkowe wpłaca się do kas sądowych na podstawie szczegółowych przepisów dla tych kas. Opłaty te pobierają na zasadzie obowiązujących przepisów również specjaliści poborcy Ministerstwa Sprawiedliwości, a mianowicie: notariusze, pisarze hipoteczni i komornicy.

§ 4. Znaczki sądowe sprzedają kasy sądowe. Niezużyte przez interesantów znaczki nie mogą być przyjmowane zpowrotem.

§ 5. W razie przejściowego braku znaczków w kasach sądowych, kasy te obowiązane są przyjąć należną opłatę sądową w gotówce i odpowiednio ją zarachować, wydając pokwitowanie na ogólnych zasadach.

§ 6. Uiszczenie opłaty sądowej znaczkami sądowymi uskutecznia osoba interesowana, naklejając znaczki sądowe na podaniu przed wniesieniem podania do biura podawczo-wykonawczego. Jeżeli wysokość opłaty zależna jest od wartości powództwa, a wartość ta nie jest w podaniu wskazana, to w tym wypadku stosownie do art. 10 przep. tymcz. o kosztach sądowych (Dz. U. R. P. 1928 r. Nr. 54, poz. 520) opłatę określonej przez przewodniczącego sądu części wpisu oraz uzupełnienie tej opłaty do wysokości określonej przez wyrok sądowy interesowany dokonywa również zapomocą znaczków sądowych, o ile wysokość opłaty nie przekracza 50 zł. (§ 2 p. 6). Znaczki te interesowany nakleja na papierze, zaopatrzonym numerem sprawy oraz nazwiskiem płatnika, i wnosi do biura podawczo-wykonawczego.

§ 7. Znaczki sądowe nakleja się jedno obok drugich lub jedno nad drugimi, o ile pozwala na to miejsce, bez odstępów, na pierwszej stronie podania, pisma, bądź załącznika.

Jeżeli pismo zostanie wniesione w oryginale i w odpisie, znaczki sądowe winny być naklejone na egzemplarzu, przeznaczonym dla sądu.

§ 8. Znaczki sądowe nakleja się w aktach sprawy na oryginałach dokumentów, decyzji i t. p. pozostających w aktach, na wydawanych zaś

interesowanym dokumentach należy zrobić wzmiankę o wysokości uiszczonoj opłaty.

§ 9. Kasowanie znaczków przez samą osobę interesowaną jest niedopuszczalne.

Kasowanie znaczków sądowych odbywa się zaraz przy otrzymaniu w sądzie pisma, zaopatrzonego znaczkami, a wykonywają je urzędnicy biura podawczo-wykonawczego oraz każdy urzędnik, upoważniony do przyjmowania pism w sądzie, w urzędach zaś sądowych — komornicy i pisarze hipoteczni.

Znaczkę sądową należy kasować (unieważniać) przez dziurkowanie zapomocą specjalnie do tego przeznaczonych dziurkaczy. W razie przejściowego braku lub uszkodzenia dziurkacza, znaczki należy kasować przez przekreślenie znaczków na krzyż atramentem, tak aby konce kresek przechodziły na papier. W obu wypadkach kasowania znaczków bądź zapomocą dziurkacza bądź też atramentem, należy na znaczkach zaznaczyć datę skasowania a obok niej sumę, na jaką skasowano znaczki, oraz położyć podpis kasującego.

Jeżeli znaczki dołączono do pisma luźno, urzędnicy wymienieni w ustępie drugim naklejają je na właściwem piśmie lub w miarę potrzeby na osobnym papierze i następnie kasują.

Przy składaniu do protokołu ustnych prośb i wniosków oraz przy uiszczaniu opłat w toku przewodu sądowego, osoba interesowana zwraca się do kasy sądowej celem uiszczenia opłaty gotówką lub nabycia znaczków, stosownie do przepisów § 2. Dostarczone znaczki nakleja i zaraz kasuje urzędnik sądowy, który znaczki przyjął.

Każdy urzędnik obowiązany jest skasować znaczki, jeżeli przy załatwianiu sprawy spostrzeże, że przez przeoczenie nie dokonano skasowania.

Przed skasowaniem znaczków należy zbadać, czy nie są one sfałszowane lub powtórnie użyte. W razie spostrzeżenia, że naklejone znaczki noszą ślady sfałszowania lub powtórnego użycia, nie należy ich kasować, lecz niezwłocznie zawiadomić o tem kierownika sądu, który w razie stanowczego stwierdzenia, iż znaczki są sfałszowane lub powtórnie użyte, winien wydać potrzebne zarządzenia co do ponownego uiszczenia opłaty oraz wdrożyć dochodzenie w celu ukarania sprawcy. W razie wątpliwości, czy zakwestjonowane znaczki są prawdziwe, należy znaczki te wysłać do odnośnej wytwórni znaczków sądowych z wnioskiem o wydanie orzeczenia. Uwierzytelnione odpisy wysłanych pism pozostają w aktach sprawy.

O każdym stwierdzonym fakcie użycia fałszyfikatów należy donieść Ministerstwu Sprawiedliwości.

§ 10. Urzędnicy, wymienieni w ust. drugim § 9 winni wydać na żądanie osoby interesowanej poświadczenie wysokości uiszczonoj znaczkami opłaty.

§ 11. Ministerstwo Sprawiedliwości każdorazowo ogłosi w Monitorze Polskim i Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości kategorie znaczków sądowych, puszczonej w obieg.

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1930 r. Z dniem tym traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 344).

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:
w/z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

10.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli w sprawie zmiany przepisów wykonawczych do pruskiej ustawy depozytowej.

Na mocy § 47 ustęp 2 pruskiej ustawy depozytowej z dnia 21 kwietnia 1913 r. (Zbiór ustaw pruskich str. 225) w brzmieniu ustawy z dnia 23 czerwca 1921 r. w przedmiocie zmiany powyższej ustawy (Dz. Ust. R. P. Nr. 57, poz. 358) zarządzam co następuje:

§ 1. 1. W tekście przepisów wykonawczych z dnia 5 lutego 1914 r. do pruskiej ustawy depozytowej, zmienionych rozporządzeniami z dnia 14 grudnia 1923 r. (Dz. Urz. Nr. 24, poz. 68) i z dnia 3 kwietnia 1929 r. (Dz. Urz. Nr. 8, poz. 8) słowa „specjalna kasa poborowa” zastępuje się słowami „kasa sądowa”.

2. W § 4 punkt 3-b zamiast słów „specjalna kasa poborowa, załatwiająca agendy kasowe sądu okręgowego” wstawia się słowa „kasa sądowa miejscowego sądu grodzkiego”.

3. Przepis § 17 p. 1 co do przechowywania dowodów rzeczowych w sprawach karnych uchyla się.

§ 2. Dotychczasowe czynności kuratorów kas depozytowych dla sądów grodzkich, jako urzędów depozytowych, przejmują naczelnicy sądów grodzkich, czynności zaś kontrolerów — urzędnicy sądowi, wyznaczeni przez naczelników sądów. Urzędnicy ci używają tytułu „kontrolerów”.

§ 3. 1. Kaucje, jako środek zapobiegawczy w sprawach karnych oraz pieniądze, uzyskane ze sprzedaży zatrzymanych przedmiotów (§ 102 i 146 rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 15.VI. 1929 r. — Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 352) winny być składane do depozytu sądowego (§ 4 ust. 1-b ustawy depozytowej).

2. Składanie powyższych kaucyj do kasy skarbowej (ust. pierwszy § 102 powyższego rozporządzenia) odbywa się za pośrednictwem kasy depozytowej w myśl § 39 p. 2 przepisów wykonawczych do ustawy depozytowej.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1930 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:
w/z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

11.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli o kasach sądowych.

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. I. W każdym sądzie, z wyjątkiem Sądu Najwyższego, istnieje kasa sądowa jako specjalna państwowa kasa poborowa. Wydziały zamiejscowe sądu okręgowego (art. 3 u. s. p.) mają kasę sądową, odrębną

od kasy miejscowego sądu grodzkiego. Należności, połączone z postępowaniem przez Sądem Najwyższymi, pobiera kasa Sądu Apelacyjnego w Warszawie, o ile należności te nie mają być wpłacone na mocy przepisów ustawowych do kasy właściwego sądu.

2. Kasy sądowe załatwiają również czynności kasowe właściwych urzędów prokuratorskich.

3. Czynności kasowe w kasie sądowej pełni jeden urzędnik-skarbnik, któremu w miarę potrzeby mogą być dodani do pomocy inni funkcjonariusze. Szała lub skrzynia do przechowywania gotówki i przedmiotów wartościowych (kasa ogniotrwała, szala ogniotrwała, kasa lub kaseta żelazna, skrzynia żelazna lub żelazem okuta), powinna być zawsze zamknięta na dwa zamki, — w czasie godzin urzędowych pozostaje jednak pod zamknięciem i wyłączną odpowiedzialnością samego tylko skarbnika. W rękach skarbnika stale znajduje się klucz od jednego zamka, klucz zaś od drugiego zamka pozostaje w rękach urzędnika, wyznaczonego przez kierownika sądu do codziennego przeliczania zapasów kasowych i zamykania szafy lub skrzyni. Zamknięcie odbywa się przez obu urzędników przed zamknięciem biura kasy sądowej o godzinie, oznaczonej przez kierownika sądu, po przeliczeniu zapasów kasowych i po wspólnym stwierdzeniu w księdze kasowej (§ 11) i w księdze znaczków sądowych (§ 13) zgodności zapasów z wykazaną w księgach pozostałością gotowizny i znaczków sądowych. Stwierdzenie to dokonywa się w rubryce „uwagi” jedynie przez zamieszczenie daty i podpisów.

Klucze zasadniczo nie mogą być zamieniane, przeto urzędnik, posiadający klucz od jednego zamka, nie może wejść w posiadanie klucza od drugiego zamka.

W związku z tą zasadą kierownik sądu w odpowiednim zeszytcie zapisuje przydział poszczególnych kluczy z podaniem daty przydziału, numeru klucza i nazwisk funkcjonariuszów, którym klucze powierzono.

4. Jeżeli sądowi przydzielono wogóle tylko jednego urzędnika, albo jeżeli z przydzielonych urzędników tylko jeden pełni służbę z powodu nieobecności innych urzędników, klucz od drugiego zamka musi pozostawać w rękach kierownika sądu.

5. Przy każdej zmianie urzędników, którym powierzono klucze od szafy lub skrzyni, przelicza się jej zawartość. Z czynności tej interesowani urzędnicy spisują protokół i przedstawiają kierownikowi sądu. Protokół ten przechowuje się w aktach prezydjalnych.

6. Urzędnikom, którym powierzono klucze od szafy lub skrzyni, oddaje się na przechowanie również duplikaty tych kluczy. W protokole, o którym mowa w p. 5, należy zawsze zamieścić wzmiankę również o duplikatach kluczy.

7. Cenne depozyty rzeczowe — jeśli mają być przechowywane w tej samej szafie lub skrzyni, — powinny być złożone do wewnętrznego schowka, który wówczas ma być stale zamknięty, a klucz od schowka winien być w rękach urzędnika, wyznaczonego do codziennego zamykania szafy lub skrzyni (p. 3). Jeżeli zaś z powodu szczupłości miejsca w schowku depozyty muszą być przechowywane w ogólnej części szafy lub skrzyni, wówczas pozostaje ona także w czasie godzin urzędowych pod zamknięciem i odpowiedzialnością obu urzędników. W razie przechowywania depozytów rzeczowych w osobnej szafie lub skrzyni, skarbnik i drugi urzędnik otrzymują po jednym kluczu od obu szaf lub skrzyń. Badanie stanu depozytów będzie dokonywane: przy zmianie urzędników, z końcem okresu budżetowego, na żądanie każdego z urzędników, posiadających klucze od szafy lub skrzyni, tudzież przy rewizji kasy.

8. Pokój kasowy powinien być oznaczony odpowiednim napisem, umieszczonym nad drzwiami wejściowymi. Obok drzwi należy umieścić ogłoszenie, w którym należy podać nazwisko skarbnika, godziny przyjmowania wpłat i dokonywania wypłat oraz inne niezbędne wskazówki dla płatnika. Jeżeli w pokoju kasowym oprócz skarbnika urzędują inni urzędnicy, należy w odpowiednim miejscu umieścić tablicę z napisem „skarbnik” i z jego nazwiskiem.

9. Nadzór służbowy nad kasą sądową sprawuje kierownik sądu, który czuwa nad ścisłym stosowaniem niniejszych przepisów i prawidłowym biegiem czynności rachunkowo - kasowych. Kierownik sądu wyznacza piśmiennym zarządzeniem urzędników do pełnienia wzmiankowanych czynności i wydaje odpowiednie do warunków lokalnych zarządzenia na piśmie co do przechowywania kluczy od pokoju kasowego oraz co do zabezpieczenia kasy przed włamaniem i kradzieżą.

§ 2. Kasy sądowe pobierają:

1) gotówkę za sprzedane znaczki sądowe, przeznaczone do uiszczania opłat sądowych;

2) opłaty sądowe, które nie są uiszczane zapomocą znaczków sądowych, grzywny, kary pieniężne, zwroty kosztów postępowania karnego (art. 566 k. p. k.) i inne należności sądowe, stanowiące dochody Skarbu Państwa;

3) opłaty stemplowe, wymierzone przez sekretarjaty sądowe;

4) kaucje kasacyjne; zaliczki, składane przez strony na koszty postępowania w sprawach cywilnych; zaliczki, składane przez oskarżycieli prywatnych na koszty postępowania karnego, oraz inne sumy o specjalnym przeznaczeniu (nawiązki, odszkodowania dla pokrzywdzonych, sumy przechodnie) i wogóle sumy niebudżetowe;

5) depozyty w gotówce, w papierach wartościowych i kosztownościach;

6) depozyty w cennych dowodach rzeczowych.

Wszelkie wpłaty, stanowiące dochód Skarbu Państwa, kasy sądowe przelewają terminowo (§ 12 p. 1) do kas skarbowych; dochodów tych nie wolno używać na pokrywanie żadnych wydatków.

Wypłaty kas sądowych ograniczają się do wypłat z zaliczek i funduszków, wyszczególnionych w p. 4; ponadto kasy sądowe wydają cenne dowody rzeczowe.

§ 3. Urzędnikowi, prowadzącemu kasę sądową, może być poruczone prowadzenie rachunków funduszków gospodarczych, asygnowanych sądom z kredytów budżetowych. Prowadzenie tych rachunków regulują osobne przepisy.

§ 4. 1. Wpływy, wyszczególnione w § 2 p. p. 2, 3 i 4, będą wpłacane wyłącznie do kas sądowych bądź bezpośrednio, bądź przekazem pocztowym, albo też za pośrednictwem Pocztovej Kasy Oszczędności na konto czekowe sądu.

Sumy, wpłacone bezpośrednio do kasy sądowej, będą pobierane zapomocą kwitarjusza (§ 7) na podstawie ustnych oświadczeń stron albo przedstawianych przez nie nakazów płatniczych i innych pism, lub też zapomocą deklaracyj (wzór Nr. 1), które kasa wydaje osobie interesowanej tylko na jej żądanie.

2. Organ egzekucyjny powinien wpłacić należności sądowe, wyegzekwowane tak w siedzibie, jak i poza siedzibą sądu w przepisany terminie w najbliższym urzędzie pocztowym na konto czekowe sądu,

wskazane w nakazie egzekucyjnym lub innym zleceniu sądowym. Jednym blankietem nadawczym P. K. O. mogą być wpłacone sumy, dotyczące różnych dłużników, przyczem należy zawsze wskazać na odcinku blankietu nadawczego tytuły egzekwowanych należności, poszczególne sumy, sygnatury lub inne oznaczenia spraw sądowych oraz nazwiska i imiona osób, od których należności ściągnięto.

3. O sprzedaży znaczków sądowych tudzież o pobieraniu i przechowywaniu cennych dowodów rzeczowych traktują §§ 18 — 32 niniejszego rozporządzenia. Pobieranie i zachowywanie depozytów sądowych (§ 2 p. 5) odbywa się na podstawie odnośnych przepisów szczegółowych.

§ 5. Należności sądowe wolno pobierać na odbywanych poza siedzibą sądu rokach sądowych. Wpłaconą sumę należy odpowiednio pokwitować i zapisać do wykazu (wzór Nr. 2), oraz w aktach sprawy. Zebraną gotówkę należy wpłacić do kasy sądowej niezwłocznie po powrocie do sądu, składając w kasie powyższy wykaz, a wpłacone należności odnotować w księdze należności sądowych (§ 33). Wpływy te kasa zapisuje poszczególnymi pozycjami, a wpłacającemu wydaje kwit z kwitarjusza (§ 7) na ogólną sumę.

§ 6. Sędzia śledczy przyjmuje kwoty pieniężne, które wpływają w toku śledztw, jedynie wyjątkowo, mianowicie w razie jeżeli kwoty te nie mogą być wpłacone bezpośrednio lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności do kasy sądowej. W takich wypadkach sędzia śledczy wydaje wpłacającemu odpowiednie pokwitowanie, a przyjętą kwotę niezwłocznie przekazuje do kasy sądu okręgowego, odnotowując to w aktach sprawy. Na sumę, wpłaconą przez sędziego do kasy sądowej, ta ostatnia wydaje kwit z kwitarjusza (§ 7).

§ 7. 1. Kasa sądowa potwierdza odbiór każdej sumy wpłaconej bezpośrednio do kasy, wydając kwit z kwitarjusza (wzór Nr. 3). Kwit należy pisać ołówkiem atramentowym przez kalkę w trzech egzemplarzach, z których pierwszy pozostaje w kwitarjuszu, drugi wydaje się płatnikowi, a trzeci służy jako zawiadomienie kasowe (p. 2). W razie zepsucia kwitu należy wszystkie trzy egzemplarze przekreślić atramentem i pozostawić w kwitarjuszu.

Kierownik sądu zaświadcza w kwitarjuszu ilość kwitów i ich numery porządkowe, tudzież prowadzi kontrolę otrzymanych i wydanych kasie kwitarjuszków w odpowiednim zeszycie.

2. O wszelkich wpływach, wyszczególnionych w § 2 p. p. 2, 4 i 5, wpłaconych bezpośrednio, lub przekazem pocztowym, albo też za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności na konto czekowe sądu, kasa zawiadamia niezwłocznie właściwy wydział (oddział) sądu względnie urzędnika, prowadzącego księgę należności sądowych (§ 33). Jeżeli wpłata nastąpiła wskutek zarządzenia prokuratora w związku z wykonaniem wyroku, kasa zawiadamia sekretarjat prokuratury sądu okręgowego. Zawiadomienie kasowe skutecznia się zapomocą trzeciego egzemplarza kwitu (p. 1) albo osobnem pismem (wzór Nr. 4), jeżeli wpływ dokonany został przekazem pocztowym lub przez konto czekowe sądu.

§ 8. 1. W kasach sądowych może być przechowywana gotówka kasowa jedynie w granicach maksymalnych norm, ustalonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu według zasad, podanych poniżej.

Maksymalna kwota w żadnej kasie sądowej nie może przewyższać każdorazowej pozostałości sum niebudżetowych (§ 11 — rubr. 35 księgi kasowej). Przelewowi podlega nadwyżka ponad maksymalną normę względnie ponad pozostałość sum niebudżetowych, wynosząca przynajmniej 50 zł., przyczem suma nadwyżki zaokrągla się do całych złotych (np. przy maksymalnej normie 500 zł. pozostałość sum niebudżetowych wynosi 820 zł., a gotówka kasowa 707 zł. 20 gr.; wobec normy 500 zł. przelewowi podlega nadwyżka 207 zł. 20 gr., okragło 207 zł. Przy tejże normie 500 zł. pozostałość sum niebudżetowych wynosi 325 zł. 50 gr.; przeto maksymalna norma w danym dniu wynosi również 325 zł. 50 gr. Gdyby więc gotówka kasowa w tym dniu wynosiła 398 zł., nadwyżkę stanowić będzie suma 72 zł. 50 gr., a przelewowi podlega okragła suma 72 zł. Gdyby zas w tym ostatnim wypadku gotówka kasowa wynosiła 374 zł., okazałaby się nadwyżka tylko w sumie 48 zł. 50 gr., która przelewowi nie podlega).

2. Nadwyżki kasowe przelewa się na konto czekowe sądu (§ 13).

§ 9. 1. Kasy sądowe korzystają z obrotu czekowego Pocztovej Kasy Oszczędności w zakresie, ustalonym w niniejszych przepisach.

2. Zgłoszenie przystąpienia do obrotu czekowego odbywa się za pomocą przepisane go przez Pocztową Kasę Oszczędności formularza. Zgłoszenie podpisuje kierownik sądu i przesyła do Pocztovej Kasy Oszczędności wzory podpisów osób, uprawnionych do podpisywania czeków.

3. Czeki, wystawione przez urzędnika, prowadzącego kasę, względnie przez innego do tej czynności wyznaczonego urzędnika, podpisuje kierownik sądu lub sędzia, którego wzór podpisu został przez kierownika sądu zgłoszony do Pocztovej Kasy Oszczędności. Do podpisywania czeków powinien być zawsze wyznaczony zastępca, aby dokonywanie przelewów lub wypłat nie doznawało zwłoki. Jeżeli urzęduje tylko jeden sędzia, zastępcze podpisywanie czeków może być powierzone sekretarzowi. Kierownik sądu lub jego zastępca, podpisując czek, powinien sprawdzić kolejność numerów czeków, a przekazaną sumę stwierdzić podpisem na grzbieczie książeczki czekowej. Urzędnik, wystawiający czek, podpisuje się na grzbieczie czeku, zaznaczając pozycję odnośnej księgi.

4. Kontrolę otrzymanych z Pocztovej Kasy Oszczędności jak i wydanych kasie sądowej książeczek czekowych prowadzi kierownik sądu w odpowiednim zeszycie.

5. Pocztowa Kasa Oszczędności nie pobiera od sądów wkładki zawiązkowej i nie obciąża konta sądów kosztami manipulacyjnymi i prowizją. Natomiast nie dopisuje się na konto czekowe sądów odsetek od kwot, wpłaconych na konto.

6. Konto czekowe sądu służy przede wszystkim do wpłacania wymienionych w § 2 punkt 2 i 4 wpływów, do przechowywania nadwyżek gotówki kasowej, do przelewania dochodów budżetowych do kasy skarbowej oraz do dokonywania wypłat sum niebudżetowych.

7. Podstawę księgowania obrotów na koncie czekowym stanowią nadsyłane z Pocztovej Kasy Oszczędności wyciągi z konta; wyciągi te posiadacz konta otrzymuje za każdy dzień, w którym jakakolwiek kwotę złożono na konto lub wydano z konta. Dołączone do wyciągów odcinki blankietów nadawczych, względnie czeków przelewowych zawierają szczegóły, według których księguje się dany wpływ na odpowiednią rubrykę.

Celem zbadania, czy w wyciągach z konta niema pomyłek, należy przede wszystkim wykazany stan konta porównać ze stanem poprzednim

na podstawie posiadanego poprzedniego wyciągu. Sumy przychodów porównywa się przytem z sumami, wymienionemi na dołączonych odcinkach blankietów nadawczych, względnie czeków przelewowych, a sumy rozchodów — z sumami odnotowanemi na grzbiecie książeczki czekowej i równocześnie zaznacza się na grzbiecie datę dokonanej wypłaty. Gdyby przy sprawdzeniu okazała się niezgodność, skarbnik winien natychmiast odnieść się do Pocztovej Kasy Oszczędności o wyjaśnienie tej niezgodności, względnie o sprostowanie wyciągu.

8. Bliższe postanowienia, dotyczące formalności, jakich należy przestrzegać w stosowaniu obrotu czekowego, zawarte są w przepisach o obrocie czekowym, które otrzymuje od Pocztovej Kasy Oszczędności każdy posiadacz konta czekowego.

ROZDZIAŁ II

Księgi.

§ 10. 1. W kasach sądowych prowadzone są następujące księgi:

- 1) księga kasowa (§ 11),
- 2) księga sum niebudżetowych (§ 16),
- 3) księga znaczków sądowych (§ 18),
- 4) księga cennych dowodów rzeczowych (§ 27),
- 5) księga skonfiskowanych dowodów rzeczowych (§ 30).

2. Ponadto w razie przechowywania cennych dowodów rzeczowych w kasie skarbowej, kasa sądowa prowadzi księgę depozytów rzeczowych jako księgę pomocniczą (§ 28 p. 1).

3. Wymienione w p. 1 księgi dostarczane są sądom oprawione, ponumerowane i zesnurowane. Kierownik sądu potwierdza ilość kart w księgach i zaopatruje pieczęcią lakową.

4. Księgi winny być prowadzone dokładnie, starannie, terminowo, zgodnie z przepisaniem wzorami i utrzymane w należytem porządku. Podskrobywanie w księgach jest niedopuszczalne. Cyfry lub wyrazy mylnie napisane, trzeba przekreślić tak, ażeby to, co zostało przekreślone, można było odczytać; nad przekreślonymi cyframi lub wyrazami należy u góry wpisać sumy względnie wyrazy właściwe czarnym atramentem i poprawki zaświadczyć podpisem poprawiającego.

5. Księgi wymienione w p. 1 winny być przechowywane w godzinach pozabiurowych pod zamknięciem.

Księga kasowa.

§ 11. 1. W księdze kasowej (wzór Nr. 5) zapisuje się wymienione w § 2 p. p. 2 i 3 dochody budżetowe, wpłacone do kasy sądowej bądź bezpośrednio, bądź przekazami pocztowemi, bądź też na konto czekowe sądu.

Wpływy, wpłacane bezpośrednio lub przekazami pocztowemi, należy zapisywać w chwili pobrania, wpłacane zaś na konto czekowe — w dniu otrzymania wyciągu z konta czekowego. Równocześnie na odpowiednich dowodach przychodowych (kwit z kwitarjusza, odcinek przekazu pocztowego, wyciąg z konta czekowego, odcinek blankietu nadawczego) zaznacza się pozycję księgi kasowej.

Ponadto w księdze kasowej zapisuje się dzienny dochód, uzyskany ze sprzedaży znaczków sądowych (§ 21 p. 2) i ogólne sumy dziennego przychodu z sum niebudżetowych (§ 17 p. 1).

2. Jako rozchody w księdze kasowej zapisywane są jedynie przelewy dochodów budżetowych (§ 2 p. p. 2 i 3) do kas skarbowych (§ 12), przelewy uzyskanej ze sprzedaży znaczków sądowych gotowizny do kas skarbowych celem uzupełnienia zapasu znaczków sądowych (§ 21 p. 3) i ogólne sumy dziennego rozchodu sum niebudżetowych (§ 17 p. 1).

§ 12. 1. Dochody budżetowe (rubr. 8 — 15) przelewa się w dniach 11-go, 21-go i 1-go każdego miesiąca zapomocą czeku przelewowego na konto czekowe kasy skarbowej, w której okręgu znajduje się dany sąd, a mianowicie: dochody Ministerstwa Sprawiedliwości (§ 2 p. 2) na rachunek właściwej władzy asygnującej, wpływy zaś z opłat stemplowych (§ 2 p. 3) — na rachunek Ministerstwa Skarbu względnie Administracji Województwa Śląskiego. Przelewy opłat stemplowych należy uskuteczniać oddzielnym czekiem.

2. W powyższych terminach przelewa się każdorazowo całkowitą sumę dochodów budżetowych, wykazaną w księdze kasowej w rubryce 33, z końcem dnia 10-go, 20-go i ostatniego każdego miesiąca. Sumę tę z podziałem na poszczególne kategorie dochodów ustala się przy zamknięciu księgi kasowej w dniu poprzedzającym termin przelewu, wyznaczając w rubrykach 8 — 16 przypadające do przelania sumy dekadowe.

W razie stwierdzenia, że posiadana na koncie czekowym gotówka (rubr. 31) jest mniejsza od podlegającej przelaniu sumy dochodów budżetowych (rubr. 33), należy niezwłocznie uzupełnić gotówkę na koncie czekowym do potrzebnej wysokości, wpłacając odpowiednią sumę z kasy sądowej do Pocztovej Kasy Oszczędności, chociażby suma, która ma być przelana, nie sięgała nawet 50 zł. (§ 8 p. 1).

3. Dochody budżetowe za ostatnią dekadę okresu budżetowego kasa sądowa przelewa na konto czekowe kasy skarbowej z końcem ostatniego dnia okresu budżetowego, przesyłając tegoż dnia czek przelewowy do Pocztovej Kasy Oszczędności.

4. Na odwrotnej stronie odcinka czeku przelewowego należy wskazać paragrafy i pozycje budżetowe, na które odnośne wpływy mają być zarachowane, przyczem na odcinku, dotyczącym ostatniego przelewu za dany okres budżetowy, należy wyraźnie wskazać okres budżetowy, którego wpłata dotyczy. Kasa skarbowa zgodnie z tą wskazówką zarachowuje przelew na właściwy okres budżetowy.

§ 13. 1. W księdze kasowej przeprowadza się również wpłaty nadwyżek gotowizny z kasy sądowej do Pocztovej Kasy Oszczędności na konto czekowe sądu, oraz gotówkę podjętą z konta czekowego w Pocztovej Kasie Oszczędności, celem zasilenia zapasu kasy (§ 16 p. 2).

2. Kasa sądowa według powołanych w § 8 zasad ustala przy dziennym zamknięciu księgi kasowej, czy posiadany zapas gotówki przewyższa maksymalną normę.

W razie stwierdzenia nadwyżki należy ją wpłacić w tym samym dniu, a jeżeli to niemożliwe — dnia następnego, na konto czekowe sądu, zapisując odnośną sumę na rozchód w rubrykach: 23, 25 i 29 i równocześnie na przychód w rubrykach: 6, 7 i 19. Rubrykę 2 (numer i data wyciągu) wypełnia się w dniu otrzymania wyciągu.

3. Podejmowanie gotówki z Pocztovej Kasy Oszczędności do kasy sądowej dokonywa się zapomocą czeku przekazowego. Datę wystawienia i numer czeku oraz sumę przekazaną odnotowuje się w rubryce „uwagi”, odnośny zaś wpływ należy zaksięgować w rubrykach: 5, 7, 19, 24, 25

i 29 dopiero w dniu otrzymania z Pocztovej Kasy Oszczędności odnośnego wyciągu kontowego, przyczem skreśla się powyższą adnotację, powołując pozycję zarachowania.

§ 14. 1. Jeżeli wpływy sądowe, o których mowa w § 2 p. p. 1 i 2, zostały wpłacone do kasy sądowej niewłaściwie lub nadmiernie, albo też wpływy te w myśl przepisów proceduralnych mają być zwrócone, to zwrotu takich nadpłat dokonywa kasa sądowa tylko na zasadzie decyzji sądu w sposób, wskazany poniżej w p. p. 2, 3 i 4.

2. Kwoty, dotyczące nadpłat, powstałych w bieżącym okresie budżetowym, kasa sądowa wypłaca z posiadanej w kasie bądź na koncie czekowym gotówki, zapisując wypłaconą lub przekazaną sumę atramentem czerwonym w rubrykach przychodowych: 5, względnie 6, 7, 12, 13, 14, 15 i 16 zależnie od tego, jakiego rodzaju dochodów dotyczy nadpłata. Zwróconą nadpłatę należy odnotować przy właściwej pozycji przychodowej.

Przy sumowaniu przychodów odejmuje się cyfry, wpisane czerwonym atramentem.

O wypłaconym zwrocie kasa zawiadamia prowadzącego księgę należności sądowych (§ 33) celem sprostowania odnośnego wpisu i odnotowania w aktach sprawy. Sprostowania dokonywa się czarnym atramentem.

3. Kwoty, dotyczące nadpłat, powstałych w okresie ubiegłym, wypłaca się z kredytu przewidzianego w budżecie Ministerstwa Skarbu na zasadzie §§ 50 i 51 przepisów rachunkowo - kasowych. Decyzję sądu, przyznającą zwrot, należy przesłać właściwej władzy asygnującej wymiaru sprawiedliwości.

4. Nadmiernie pobraną opłatę, uiszczoną znaczkami sądowymi, zwraca się z kredytu na wydatki sądowe (§ 10 Dz. 2). O dokonanej wypłacie należy zawiadomić właściwy sekretarjat.

§ 15. Dla każdego okresu budżetowego zakłada się osobną księgę kasową. Księgę tę otwiera się przeniesieniem pozostałości z ubiegłego okresu budżetowego, zapisując je po stronie przychodu w odpowiednich rubrykach. Datę dla dziennych przychodów i rozchodów umieszcza się w rubrykach: 3 i 22. Rubryki przychodu: 5, 6, 7, 16, 17, 18 i 19 oraz rozchodu: 23 — 29 sumuje się codziennie, wyprowadzając w tych rubrykach dzienne sumy, a pozostałość na dzień następny w rubrykach: 30 — 35. Szczegółowe rubryki przychodowe: 8 — 15 sumuje się dekadami (§ 12 p. 2).

W ostatnim dniu każdego miesiąca pod sumami zamknięcia dziennego wyprowadza się w rubrykach: 5 — 19 i 23 — 29 miesięczne sumy przychodu i rozchodu za dany miesiąc a następnie pod temi sumami — ogólne sumy od początku okresu budżetowego.

Księga sum niebudżetowych.

§ 16. 1. W księdze sum niebudżetowych (wzór Nr. 6) zapisuje się wpływy, wymienione w § 2 p. 4.

Wpływy, przyjęte przez kasę bezpośrednio, zapisuje się w chwili ich pobrania, wpływy zaś wpłacone na konto czekowe — w dniu otrzymania z Pocztovej Kasy Oszczędności wyciągu kontowego.

2. Wypłaty sum niebudżetowych dokonywane są, zależnie od posiadanych zapasów, z kasy bądź z konta czekowego na mocy pisemnego polecenia właściwego w danej sprawie sędziego lub na podstawie właści-

wego zarządzenia administracyjnego. Interesowany potwierdza odbiór sumy, otrzymanej z kasy sądowej, na odnośnym poleceniu lub osobnym kwitem; jeżeli zaś należność wypłaca się z konta czekowego, odnotowuje się na poleceniu datę i numer czeku a przekazaną sumę zapisuje się na rozchód w dniu wystawienia i wysłania czeku.

Każdą wypłatę należy odnotować przy odnośnej pozycji przychodu.

3. Przed wypłaceniem należności interesowanemu należy dokładnie zbadać, czy została złożona odpowiednia zaliczka i czy nie jest już wyczerpana.

Czerpanie z dochodów budżetowych na wypłaty w tym celu jest niedopuszczalne.

4. Przepadłe na rzecz Skarbu Państwa kaucje kasacyjne (art. 493 § 1 k. p. k. i art. 1 ust. 2 i 3 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22/3 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 380) należy celem przelania na dochód budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości (opłaty sądowe) zapisać w księdze sum niebudżetowych na rozchód (rubr. 16) i równocześnie na przychód w księdze kasowej (rubr.: 6, 7, 12 i 16), powołując pozycje wzajemne w obu księgach.

5. Jeżeli kwota zapisana w księdze sum niebudżetowych, nie została wydana w ciągu dwóch lat, licząc od dnia wpływu, skarbnik obowiązany jest zawiadomić o tem pisemnie właściwego sędziego celem rozpatrzenia, czy dalsze zatrzymanie kwoty jest wskazane.

6. Pozostałość zaliczki zwraca się interesowanemu tylko na zasadzie decyzji sądu, w miarę możliwości niezwłocznie po zapadnięciu decyzji. Nieobecnemu interesowanemu pozostałość przekazuje się w drodze obrotu czekowego za potrąceniem kosztu blankietu czekowego. Potrąconą kwotę zapisuje się w księdze sum niebudżetowych na rozchód (rubr. 16) i równocześnie w księdze kasowej na przychód w rubrykach: 6, 7, 15 i 16.

Jeżeli pozostałość, przekazana w drodze obrotu czekowego, nie zostanie podjęta i wróci na konto czekowe sądu, należy sumę ponownie zapisać na przychód w księdze sum niebudżetowych i następnie przelać na rachunek sum depozytowych na podstawie przepisów o zarachowaniu tych sum, odnotowując przelew w aktach sprawy.

Gdyby kwota, ulegająca zwrotowi, po potrąceniu kosztu blankietu czekowego i właściwej opłaty pocztowej za doręczenie przekazu czekowego nie przewyższała 20 gr., nie należy jej przekazywać lecz przelać na dochód budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości (różne dochody), o ile interesowany w ciągu trzech miesięcy od zakończenia sprawy nie zgłosi się po odbiór tej kwoty. Przelew takiej pozostałości przeprowadza się przez księgi w sposób, powyżej wskazany.

7. Jeżeli na podstawie przekazu pocztowego, względnie blankietu nadawczego Pocztowej Kasy Oszczędności (§ 9 p. 7) nie można stwierdzić jakiej sprawy dotyczy wpłacona kwota, skarbnik winien zasięgnąć informacji od sekretarza. Gdyby mimo to przeznaczenie kwoty nie mogło być ustalone, należy wpłaconą sumę zapisać w księdze sum niebudżetowych i złożyć o tem pisemne sprawozdanie kierownikowi sądu, który w razie ujemnego wyniku dalszych badań zarządzi przelanie sumy na rachunek sum depozytowych.

8. Jeśliby na konto czekowe sądu wpłynęła suma depozytowa, należy ją zapisać w księdze sum niebudżetowych i niezwłocznie przelać na rachunek sum depozytowych.

9. O wpływie na konto czekowe sumy obcej skarbnik niezwłocznie zawiadamia Pocztową Kasę Oszczędności, zarachowując równocześnie tę sumę, jako przechodnią, w księdze sum niebudżetowych.

§ 17. 1. Księgę sum niebudżetowych sumuje się codziennie, wy prowadzając w rubrykach: 6, 7, 15 i 16 dzienną sumę przychodu i rozchodu i pozostałość na dzień następny. Dienne sumy przychodu i rozchodu przenosi się do księgi kasowej (rubr.: 5, 6, 7, 18, 23, 24, 25 i 28) przed zamknięciem kasy celem włączenia obrotu sum niebudżetowych do ogólnego obrotu kasy sądowej. W rubrykach: 3 i 22 księgi kasowej należy wskazać odnośne pozycje księgi sum niebudżetowych.

W ostatnim dniu każdego miesiąca pod sumami zamknięcia dziennego wyprowadza się miesięczne sumy przychodu i rozchodu za dany miesiąc, a następnie pod temi ostatniemi sumami — ogólne sumy od początku okresu budżetowego.

2. Księgę sum niebudżetowych prowadzi się okresami budżetowemi, jedna księga może wszakże służyć przez kilka okresów aż do wyczerpania.

Nowy okres budżetowy otwiera się ogólną sumą pozostałości z ubiegłych okresów, przyczem do księgi tej dołącza się wykaz numerów pozycji oraz poszczególnych sum, z których składa się ogólna suma pozostałości. Wykaz ten winien być podpisany przez kierownika sądu.

Na okładce księgi oznacza się okresy czasu, których księga dotyczy.

3. Po zamknięciu księgi z końcem okresu budżetowego należy odnośne dowody przychodowe i rozchodowe ułożyć według ogólnych dziennych sum przychodu i rozchodu i następnie dołączyć do dowodów księgi kasowej według właściwych pozycji.

Księga znaczków sądowych.

§ 18. Obroty znaczków sądowych są zapisywane w księdze znaczków sądowych (**wzór Nr. 7**).

§ 19. 1. Znaczkki sądowe dzielą się na kategorie według ich wartości i opatrzone są napisem „opłata sądcwa”. Wypuszczenie znaczków w obieg lub wycofanie z obiegu, oraz opis znaczków i ich kategorie ogłasza Ministerstwo Sprawiedliwości każdorazowo w Monitorze Polskim i w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Znaczkki sądowe przygotowuje na zamówienie Ministerstwa Sprawiedliwości Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych w Warszawie i dostarcza cały nakład tych znaczków Biuru Znaków Wartościowych przy Ministerstwie Skarbu.

3. Ministerstwo Sprawiedliwości przesyła Ministerstwu Skarbu odpis zamówienia znaczków i zawiadamia o ilościach znaczków każdej kategorii, w które winny być zaopatrzone właściwe kasy skarbowe.

Zgodnie z tem Biuro Znaków Wartościowych rozsyła kasom skarbowym odpowiednią ilość znaczków, pozostawiając resztę w swoim skarbcu w celu stopniowego zasilania kas skarbowych w miarę zgłaszania za potrzebowań.

Kasy skarbowe powinny czuwać nad tem, by posiadany przez nie zapas znaczków był zawsze dostateczny.

4. Biuro Znaków Wartościowych w terminie ośmiodniowym po upływie każdego miesiąca przesyła Ministerstwu Sprawiedliwości odpisy

dzienników przychodu i rozchodu znaczków sądowych za ubiegły miesiąc.

§ 20. 1. Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu ustala wysokość zaliczek w znaczkach sądowych, które są jednorazowo wydawane sądom za urzędowym potwierdzeniem odbioru bez pobrania wzamian gotówki. Wykaz przyznanych zaliczek ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości.

Ogłoszeniu w tymże Dzienniku po uprzednim porozumieniu Ministerstwa Sprawiedliwości z Ministerstwem Skarbu podlegają również wszelkie zmiany w pierwotnie zatwierdzonym wykazie.

2. O ileby określona dla danego sądu zaliczka okazała się nadmierną lub niedostateczną, sąd powinien wystąpić z umotywowanym wnioskiem o zmniejszenie lub podwyższenie zaliczki.

Całkowite wyrachowanie się z zaliczek następuje w razie zwinięcia sądu przez uiszczenie do kasy skarbowej odpowiedniej gotówki oraz zwrot niesprzedanych znaczków sądowych.

§ 21. 1. Sądy podnoszą przyznane zaliczki w znaczkach sądowych jednorazowo w całości, sprzedają znaczki sądowe interesantom, a gotówkę, uzyskaną ze sprzedaży znaczków, przelewają w obrocie czekowym do właściwych kas skarbowych celem otrzymania wzamian odpowiedniej wartości w znaczkach.

2. Otrzymane z kasy skarbowej znaczki kasa sądowa zapisuje w księdze znaczków sądowych w dniu otrzymania.

Gdyby znaczki, wysłane pocztą przez kasę skarbową w końcu okresu budżetowego, zostały doręczone sądowi dopiero w nowym okresie budżetowym, to mimo to kasa sądowa zarachowuje te znaczki w okresie ubiegłym.

Ogólną wartość sprzedanych w jednym dniu znaczków zapisuje się w księdze znaczków sądowych na rozchód a równocześnie w księdze kasowej (§ 11), jako przychód ze sprzedaży znaczków.

3. Celem uzupełnienia w miarę potrzeby posiadanego zapasu znaczków, sąd przelewa czekiem na konto czekowe kasy skarbowej całkowitą sumę, wykazaną w księdze kasowej w rubryce 34 (pozostałość gotówki za sprzedane znaczki sądowe); do kasy skarbowej przesyła się równocześnie zapotrzebowanie znaczków sądowych (wzór Nr. 8).

Sądy, w których siedzibie jest kasa skarbową, podnoszą zamówione w powyższy sposób znaczki przez swoich funkcjonariuszów; sądom zaś, w których siedzibie niema kasy skarbowej, właściwa kasa skarbową wysyła znaczki pocztą w dniu otrzymania wyciągu kontowego, zawierającego przelaną sumę.

4. W ostatnim dniu okresu budżetowego musi być przelana do kasy skarbowej cała pozostałość gotówki, zebranej za sprzedane znaczki sądowe. Przelaną gotówkę zarachowuje kasa sądowa w upływającym okresie budżetowym, otrzymane zaś wzamian za tę gotówkę znaczki — w następnym okresie budżetowym. Na odcinku czeku przelewowego należy wyraźnie wskazać okres budżetowy, którego wpłata dotyczy.

§ 22. Przelewana do kas skarbowych gotówkę za znaczki sądowe władze administrujące dochodami wymiaru sprawiedliwości zarachowują na dochód budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości w rubryce „opłaty i należności sądowe“ (Dz. 2 § 10 poz. 1).

§ 23. 1. Kasy skarbowe wydają znaczki sądowe tylko sądom. O braku w kasie skarbowej znaczków sądowych którejkolwiek kategorii sąd zawiadamia Ministerstwo Sprawiedliwości w drodze służbowej.

2. Znaczki sądowe sprzedaje interesantom tylko kasa sądowa. Jeżeli wydział (oddział) sądu pomieszczony jest w oddzielnym budynku, kierownik sądu może częściową sprzedaż znaczków powierzyć jednemu z urzędników tego wydziału (oddziału). Urzędnik ten składa w kasie sądu codziennie rachunek ze sprzedaży wraz z uzyskaną gotówką i niesprzedanymi znaczkami.

3. Za nadesłane pocztą pieniądze na opłatę należności sądowych, podlegających uiszczeniu znaczkami sądowymi, kasa sądowa wydaje znaczki biuru podawczo - wykonawczemu (§ 39 p. 4).

§ 24. 1. Znaczki sądowe wycofane z obiegu, jako też znaczki uszkodzone sąd zwraca właściwej kasie skarbowej, która wzamian wydaje sądowi inne znaczki na sumę, równającą się ogólnej sumie znaczków zwróconych.

2. W razie zmniejszenia zaliczki w znaczkach (§ 20 p. 2) należy równowartość pieniężną tego zmniejszenia wpłacić do kasy skarbowej przy odpowiednim piśmie wyjaśniającem bez zapotrzebowania znaczków.

3. Zwrócone kasie skarbowej znaczki wycofane z obiegu lub uszkodzone (p. 1) oraz znaczki, zwrócone z powodu zwinięcia sądu (§ 20 p. 2) zapisuje się w księdze znaczków sądowych w rubrykach przychodowych atramentem czerwonym. Cyfry czerwone odejmuje się przy sumowaniu księgi.

§ 25. Sposób i zakres uiszczania opłat znaczkami sądowymi określają szczegółowe rozporządzenia.

§ 26. Dla każdego okresu budżetowego zakłada się osobną księgę znaczków sądowych.

Księgę tę otwiera się przeniesieniem pozostałości znaczków sądowych z ubiegłego okresu budżetowego; zapisuje się tę pozostałość po stronie przychodu w odpowiednich rubrykach. Przychód i rozchód sumuje się codziennie, wyprowadzając ogólną sumę przychodu i rozchodu od początku okresu budżetowego, oraz pozostałość na dzień następny. Przytem należy zwrócić uwagę, że ogólna suma rozchodu znaczków sądowych, wykazana w rubryce 12 księgi znaczków sądowych, powinna być równa ogólnej sumie dochodu, wykazanego w rubryce 17 księgi kasowej; wartość zaś znaczków, pozostałych na dzień następny (rubr. 13 księgi znaczków sądowych), i wykazana za dany dzień w księdze kasowej (rubr. 34) pozostałość gotówki za sprzedane znaczki (przy ewentualnem uwzględnieniu przekazanej do kasy skarbowej sumy, za którą znaczków jeszcze nie otrzymano) powinny równać się wysokości przyznanej zaliczki w znaczkach sądowych.

Księga cennych dowodów rzeczowych.

§ 27. Do księgi cennych dowodów rzeczowych (wzór Nr. 9) zapisuje się składane w sądzie w związku z postępowaniem karnem przedmioty wartościowe: pieniądze, książeczki wkładowe, weksle, czek i akcje, obligacje, listy zastawne, dowody składowe i inne papiery wartościowe, oraz przedmioty cenne, możliwe do przechowania w kasie (klejnoty, złoto, srebro, platyna).

§ 28. 1. Wyszczególnione wyżej cenne dowody rzeczowe przyjmuje w myśl § 233 reg. kar. wyłącznie kasa sądowa.

Przedmioty te, jako depozyty rzeczowe, mogą być również przechowywane w kasach skarbowych przy zastosowaniu postanowień §§ 64 i 65 przepisów rachunkowo - kasowych (Monitor Polski Nr. 285 z r. 1921). Przechowywane w kasie skarbowej dowody rzeczowe podlegają zapisaniu zarówno w księdze depozytów rzeczowych (wzór Nr. 10 do § 65 przepisów rachunkowo-kasowych), jak i w księdze cennych dowodów rzeczowych, przyczem w rubryce 11 tej księgi należy zaznaczyć, że przedmiot oddano na przechowanie do kasy skarbowej i powołać odpowiednią pozycję księgi depozytów rzeczowych.

Ministerstwo Sprawiedliwości zatwierdza listę kas sądowych, w których mogą być przechowywane powyższe depozyty, oraz wyznacza, które sądy mają swoje cenne dowody rzeczowe oddawać na przechowanie do kas skarbowych, przyczem przechowywanie w kasach sądowych może być ograniczone do określonej maksymalnej wartości.

Przeniesienie dowodu rzeczowego z kasy sądowej do kasy skarbowej lub odwrotnie zarządza kierownik sądu, jako organ dysponujący depozytem (§ 65 powołanych przepisów rachunkowo - kasowych, § 132 instrukcji dla kas skarbowych).

O przekroczeniu powyższej maksymalnej wartości skarbnik za każdym razem niezwłocznie zawiadamia na piśmie kierownika sądu, który wydaje właściwe zarządzenie.

2. Powyższe przedmioty powinny być przez składający urząd (prokurator, sędzia śledczy, wydział lub oddział karny) odpowiednio opakowane i w miarę uznania składającego urzędu opieczetowane. Na kopercie (opakowaniu) należy przytem jaknajdokładniej wyszczególnić zawartość i podać przynajmniej przybliżoną wartość przedmiotu oraz zaznaczyć, do jakiej sprawy przedmiot należy, z wymienieniem sądu, a w miarę możliwości imienia i nazwiska oskarżonego, czynu przestępnego i sygnatury akt, co powinno być potwierdzone podpisem składającego.

O ile chodzi o pieniądze w banknotach, należy podać także datę emisji.

3. Składany do kasy sądowej dowód rzeczowy, opakowany w powyższy sposób, odbierają: skarbnik i drugi urzędnik, wyznaczony do zamykania szafy lub skrzyni, służącej do przechowywania gotówki i przedmiotów wartościowych (§ 1 p. 3).

Po zbadaniu, że pieczęć i opakowanie nie są naruszone, w razie zaś złożenia depozytu w otwartej kopercie — po stwierdzeniu, że zawartość odpowiada opisowi, zamieszczonemu na kopercie, kasa sądowa zapisuje odebrany przedmiot według wartości, podanej na kopercie, zaznacza na kopercie odnośny numer bieżący księgi cennych dowodów rzeczowych i wystawia zaopatrzone datami zarachowania pokwitowanie koloru czerwonego, podpisane przez skarbnika i drugiego urzędnika, celem dołączenia do akt sprawy.

4. Wydanie depozytu właścicielowi lub organowi sądowemu celem sprzedaży albo wysłania do innego sądu (sędziego śledczego) lub urzędu może nastąpić tylko na zasadzie adresowanego do kasy sądowej pisemnego polecenia sądu, względnie prokuratora. Polecenie te kasa sądowa przed wydaniem depozytu przedstawia kierownikowi sądu lub sędziemu, któremu powierzono nadzór nad cennymi dowodami rzeczowymi. Kierownik sądu względnie wzmiankowany sędzia zaznacza na poleceniu: „widziałem” i zwraca polecenie kasie z ewentualnymi wskazówkami co

do wykonania polecenia. Dowód rzeczowy wydają powyżej wymienieni dwaj urzędnicy za kwitem, dokładnie określającym wydany przedmiot.

Jeżeli dowód rzeczowy ma być czasowo wydany do rąk sędziego śledczego, prokuratora lub wydziału (oddziału) karnego i winien być zwrócony do kasy, wydanie następuje na pisemne polecenie właściwego sędziego lub prokuratora bez przedstawienia polecenia kierownikowi sądu. Dowód rzeczowy wydają powyżsi dwaj urzędnicy również za kwitem. Czasowe wydanie dowodu rzeczowego zapisuje się w księdze cennych dowodów rzeczowych jedynie w kolumnie 10. Wydany czasowo depozyt powinien być w tym samym dniu zwrócony do kasy, przyczem należy ponownie zbadać opakowanie względnie zawartość (p. 3), a kwit zwrócić składającemu. W razie zwłoki, skarbnik zasięgnie wiadomości o jej przyczynie, a w wypadku nieotrzymania mimo to przedmiotu zawiadomi o tem kierownika sądu.

5. Pieniądze, złożone jako dowód rzeczowy, powinny być przelane na rachunek sum depozytowych niezwłocznie po zapadnięciu decyzji sądu, gdy osoba, której sąd zezwolił wydać dowód rzeczowy jest nieobecna, względnie na dochód budżetowy, gdy nastąpiło prawomocne orzeczenie konfiskaty.

6. W razie zarządzenia wycofania z obiegu banknotów, walut i innych pieniężnych znaków obiegowych, ogłoszonego w Monitorze Polskim i w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Sprawiedliwości, kierownik sądu powinien niezwłocznie zbadać, czy między dowodami rzeczowemi znajdują się wycofane z obiegu znaki pieniężne.

7. Wycofane z obiegu bilety zdawkowe lub banknoty, przechowywane w depozytach, jako dowody rzeczowe, które ze względów proceduralnych nie mogą być w przepisany termin wymienione w drodze zwyczajnej, ani wydane interesowanemu, należy wykazać Bankowi Polskiemu celem zabezpieczenia późniejszej wymiany po ukończeniu postępowania karnego i w tym celu zawczasu przesłać do Skarbcza Emisyjnego Banku Polskiego przed upływem ostatniego terminu wymiany wykaz odnośnych znaków pieniężnych z podaniem serji i numerów tych znaków oraz numerów sprawy i nazwiska właściciela depozytu. Drugi egzemplarz powyższego wykazu winien być przechowywany w sądzie celem wykreślenia wydanych depozytów po ukończeniu sprawy.

Przesyłając te znaki pieniężne do Banku Polskiego celem dodatkowej wymiany, należy powołać się na przesłany wykaz i numer sprawy.

§ 29. Księgę cennych dowodów rzeczowych prowadzi się według wskazówek, podanych w § 17 p. 2.

Księga skonfiskowanych dowodów rzeczowych.

§ 30. W księdze skonfiskowanych dowodów rzeczowych (wzór Nr. 10) zapisuje się przedmioty, które z powodu prawomocnego orzeczenia konfiskaty przypadają na rzecz Skarbu Państwa.

§ 31. 1. Sprawę sprzedaży względnie przekazania innym władzom dowodów rzeczowych regulują §§ 178 — 191 reg. kar.

2. Dochód ze sprzedaży skonfiskowanych dowodów rzeczowych, przypadający na dobro budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości, zarachowuje się w rubryce budżetowej „różne dochody”.

3. Daty przelewu do kasy skarbowej skonfiskowanej gotówki w walucie polskiej, oraz gotówki, uzyskanej ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych, względnie daty przekazania skonfiskowanych przed-

miotów innym władzom (§§ 178—191 reg. kar.) należy odnotować w księdze skonfiskowanych dowodów rzeczowych i w rubryce „uwag” księgi cennych dowodów rzeczowych.

§ 32. Księgę skonfiskowanych dowodów rzeczowych prowadzi się okresami budżetowymi, przyczem jedna księga może służyć aż do wyczerpania.

ROZDZIAŁ III.

Kontrola należności sądowych.

§ 33. 1. Kontrolę pobieranych przez kasy sądowe należności sądowych (opłat, grzywien i kar pieniężnych oraz orzeczonych na rzecz Skarbu Państwa zwrotów kosztów postępowania karnego) prowadzą wydziały (oddziały) sądów w księdze należności sądowych (wzór Nr. 11).

Jedna księga należności sądowych może być prowadzona przez jednego urzędnika wspólnie dla kilku wydziałów (oddziałów).

Urzędników do prowadzenia ksiąg powyższych wyznacza kierownik sądu, jednakże prowadzenie księgi należności sądowych zasadniczo nie może być powierzone urzędnikowi, któremu poruczono prowadzenie ksiąg kasy sądowej.

Księgę powyższą odnośnie do należności, wynikających z wyroków wykonywanych przez prokuratorów, prowadzi sekretarjat prokuratury sądu okręgowego.

2. Należności sądowe rejestruje ta władza sądowa lub prokurator-ska, która jest powołana do czuwania nad uiszczeniem danej należności.

3. W księdze należności sądowych zapisuje się nie tylko należności, które mają być później wpłacone, lub ściągnięte, lecz i te, które wpłynęły do kasy sądowej przed zapisaniem ich w księdze należności sądowych. Sumy, wpłacone według księgi należności sądowych i według księgi kasowej (§ 11), winny być zawsze zgodne. Sumy te uzgadniają co miesiąc urzędnik, prowadzący księgę należności sądowych, i skarbnik.

4. Przypis należności w księdze należności sądowych jest dokonywany na podstawie akt niezwłocznie po ustaleniu, że dana kwota należy się Skarbowi Państwa. Jednocześnie zaznaczyć to należy w aktach sprawy zapomocą stempla z napisem: „wpisałem do księgi należności poz. . . .” (data i podpis), oraz uwidocznić pozycję księgi należności sądowych w repertoryjum K_g. — w rubryce uwag, a w repertoryjum W — w rubrykach: 29 i 30.

5. Należności, które wpłynęły do kasy sądowej przed zapisaniem w księdze należności sądowych, przypisuje się na podstawie zawiadomień kasy sądowej (§ 7 p. 2), poczem zawiadomienie należy dołączyć do akt.

6. W rubryce „opłaty i należności” rejestruje się także kwoty, wyłożone narazie ze Skarbu Państwa za stronę ubogą.

7. Uiszczenie sum, przypisanych w księdze należności, zapisuje się na podstawie zawiadomień kasy sądowej (§ 7 p. 2).

8. Sumy przypisane w księdze należności sądowych danego sądu lub prokuratury, winny być zawsze wpłacone do kasy tego sądu, chociażby zobowiązany do zapłaty przebywał poza okręgiem sądu procesowego.

9. Jeżeli suma, wpłacona dobrowolnie lub ściągnięta przymusowo, nie wystarcza na pokrycie przypadających Skarbowi Państwa od jednego dłużnika należności różnego rodzaju, należy pokrywać należności w następującym porządku: a) grzywny i kary pieniężne, b) opłaty sądowe, c) wyłożone gotówką wydatki i inne koszty.

Odszkodowanie dla pokrzywdzonego ma pierwszeństwo przed grzywnami, karami pieniężnymi i kosztami postępowania (art. 576 § 2 k. p. k.).

10. Odpisanie sumy może nastąpić tylko na mocy orzeczenia sądu względnie prokuratora.

Jeżeli z powodu ubóstwa dłużnika egzekucja narazie nie może dać pomyślnego rezultatu, a są podstawy do przypuszczenia, że w przyszłości ściąganie zaległej należności okaże się możliwe, sumę należności należy utrzymywać w ewidencji należności do czasu ponownej egzekucji. Przy takiej pozycji trzeba zgóry zaznaczyć termin wznowienia egzekucji.

11. Wyznaczeni przez kierowników sądów względnie prokuratorów sekretarze czuwają, by wszelkie przypadające Skarbowi Państwa należności były zapisywane do księgi należności sądowych, by przypisane sumy wpłacono we właściwych terminach, by dołączono do wezwań o zapłatę należycie wypełnione blankiety nadawcze P. K. O. oraz by wogóle ściągane przez organa egzekucyjne należności sądowe wpłacano na konto czekowe sądu (§ 4 p. 2).

Sekretarze ci kontrolują również na podstawie zawiadomień kasy (wzór Nr. 3 i 4) wysokość pobranego przez organ gminy wynagrodzenia za wykonanie egzekucji (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 386 z 1929 r.).

12. Księgi należności sądowych prowadzone są według okresów budżetowych, sumowane i zamykane z końcem okresu budżetowego, przyczem uzgadnia się sumy, zapisane jako uiszczone, z odnośnymi przychodami księgi kasowej. Zgodność tych sum potwierdzają pod zamknięciem urzędnik prowadzący księgę należności sądowych i skarbnik.

Sumy, wykazane jako zaległość, przenosi się poszczególnymi pozycjami do księgi należności na następny okres, przyczem należy je wypisać przed wpisami bieżącymi, podając w rubryce 1 pozycję księgi poprzedniej w formie ułamka. Wpisy dotyczące jednego zobowiązanego łączy się w jedną pozycję.

13. Zgodność wpisów w księdze należności sądowych z aktami i repertorjami badają i potwierdzają kierownicy sądu względnie prokurator lub delegowani przez nich sędziowie względnie prokuratorzy, a z końcem każdego okresu budżetowego zamieszczają pod zamknięciem następującą wzmiankę: „na podstawie przeprowadzonego badania akt i repertoriów potwierdzam, że przypadające według akt Skarbowi Państwa należności zostały wciągnięte do tej księgi, oraz, że odpisanie sum nastąpiło zgodnie z decyzjami, przechowywanymi w aktach”.

14. Na podstawie ksiąg należności sądowych, urzędnicy prowadzący te księgi, sporządzają roczne wykazy zaległych należności sądowych (wzór Nr. 12) w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostaje w wydziale (oddziale), drugi zaś doręcza się kasie sądowej (§ 35) najdalej dnia 10-go miesiąca następnego po upływie okresu budżetowego.

15. Do księgi należności sądowych stosują się przepisy § 10 p. p.: 3 i 4. (Jedna księga może być użytkowana przez kilka okresów budżetowych aż do wyczerpania).

ROZDZIAŁ IV.

Sprawozdania kasowe i rewizyjne.

§ 34. 1. Na podstawie księgi kasowej, księgi znaczków sądowych i księgi cennych dowodów rzeczowych kasy sądowe sporządzają miesięczne sprawozdania z obrotów według wzoru Nr. 13 w trzech egzempla-

rzach, z których jeden pozostaje w kasie, dwa zaś sądy grodzkie i sądy pracy oraz zamiejscowe wydziały sądów okręgowych wysyłają właściwym sądom okręgowym, a kasy sądów okręgowych i apelacyjnych — rachubom własnych sądów najpóźniej dnia 10-go następnego miesiąca po sprawozdawczym. Wspomniane sprawozdania podpisuje prócz skarbnika również kierownik sądu, który przytem sprawdza zgodność sprawozdań z księgami i stwierdza tę zgodność swoim podpisem.

2. Na podstawie sprawozdań, nadesłanych przez sądy grodzkie, sądy pracy i wydziały zamiejscowe sądów okręgowych, oraz na podstawie sprawozdań własnych rachuby sądów okręgowych sprawdzają, czy wszystkie dochody, przypadające według sprawozdań na budżet Ministerstwa Sprawiedliwości, są zapisane w księgach dochodów budżetowych, poczem sądy okręgowe sprawozdanie z obrotów kasy własnej wraz z drugimi egzemplarzami sprawozdań poszczególnych kas sądowych swego okręgu przesyłają właściwym izmom kontroli najdalej pierwszego dnia drugiego miesiąca po sprawozdawczym.

3. Sądy apelacyjne przesyłają również w powyższym terminie właściwym izmom kontroli sprawozdania z obrotów własnych kas.

4. Na podstawie sprawozdań poszczególnych kas sądowych za ostatni miesiąc okresu budżetowego sądy okręgowe sporządzają ogólne sprawozdania z obrotów i przesyłają Ministerstwu Sprawiedliwości do dnia 1-go drugiego miesiąca po upływie okresu budżetowego.

5. W tym samym terminie również sądy apelacyjne przesyłają Ministerstwu Sprawiedliwości swoje sprawozdania za ostatni miesiąc okresu budżetowego.

6. Oprócz powyższych sprawozdań należy sporządzać wykazy opłat stemplowych, wpływających na budżet Ministerstwa Skarbu, i wysyłać urzędowi skarbowemu w myśl §§ 18, 46 i 80 instrukcji do ustawy o opłatach stemplowych, zawierającej przepisy dla organów sądowych z dnia 14 grudnia 1926 r. (Dz. U. Min. Sprawiedliwości Nr. 24-a, str. 449—488).

7. Na podstawie ogólnych sprawozdań z obrotów (p. 4 i 5) Ministerstwo Sprawiedliwości sporządza roczne zamknięcia rachunkowe dla sum niebudżetowych (§ 16) i cennych dowodów rzeczowych (§ 27).

§ 35. 1. Na podstawie sporządzonych w wydziałach (oddziałach) sądowych i w prokuraturach wykazów zaległych należności sądowych (wzór Nr. 12) odnośne kasy sądowe sporządzają w trzech egzemplarzach ogólny roczny wykaz zaległych należności sądowych według tegoż wzoru Nr. 12.

Sądy grodzkie i sądy pracy oraz zamiejscowe wydziały sądów okręgowych przesyłają dwa egzemplarze powyższych wykazów właściwym sądom okręgowym najdalej pierwszego dnia drugiego miesiąca po upływie okresu budżetowego. W tym terminie kasy sądów okręgowych i apelacyjnych dostarczają rachubom własnych sądów również dwa egzemplarze powyższych wykazów.

2. Rachuby sądów okręgowych sprawdzają i uzgadniają otrzymane wykazy ze sprawozdaniami z obrotów kas sądowych, poczem sporządzają w dwóch egzemplarzach ogólne roczne wykazy zaległych należności sądowych według tegoż wzoru Nr. 12.

Jeden egzemplarz powyższego wykazu sądy okręgowe zatrzymują u siebie, drugi zaś wraz z wykazami poszczególnych kas sądowych przesyłają właściwym izmom kontroli najdalej pierwszego dnia trzeciego miesiąca po upływie okresu budżetowego.

3. W powyższym terminie również sądy apelacyjne przesyłają właściwym izmom kontroli także wykazy zaległych należności sądowych.

4. Sądy apelacyjne i okręgowe przeprowadzają w księgach dochodów budżetowych obroty, objęte wykazami zaległych należności sądowych, oraz uwzględniają je w rocznych zamknięciach rachunkowych.

§ 36. 1. Rachuby sądów okręgowych na podstawie ksiąg znaczków sądowych otrzymanych ze wszystkich kas sądowych swego okręgu (§ 37) sporządzają wykazy obrotów znaczków (wzór Nr. 14) w trzech egzemplarzach, z których jeden pozostaje w sądzie okręgowym, drugi przesyła się właściwej izbie kontroli, trzeci zaś Ministerstwu Sprawiedliwości najdalej pierwszego dnia trzeciego miesiąca po upływie okresu budżetowego.

2. W tymże terminie sądy apelacyjne przesyłają właściwym izmom kontroli i Ministerstwu Sprawiedliwości analogiczne wykazy obrotu znaczków.

§ 37. Sądy grodzkie i sądy pracy oraz zamiejscowe wydziały sądów okręgowych przesyłają sądom okręgowym do pierwszego dnia drugiego miesiąca po upływie okresu budżetowego księgę kasową wraz z dowodami przychodowymi i rozchodowymi oraz księgę znaczków sądowych, w której należy wskazać pozostałość znaczków według poszczególnych kategorii.

W tym samym terminie kasy sądów okręgowych i apelacyjnych oddają powyższe księgi z dowodami rachubom własnych sądów okręgowych względnie apelacyjnych.

Sądy okręgowe i apelacyjne przechowują te księgi i dowody po dokonaniu cenzury (co należy na księgach uwidocznic) w swoich składnicach do dyspozycji izb kontroli. Inne księgi, prowadzone w kasach sądowych, oraz księgi należności pozostają we właściwych sądach.

§ 38. 1. Rewizje stanu kasy oraz ksiąg przeprowadzają kierownicy sądów przynajmniej raz na kwartał.

Przy wizytacjach sądów należy przeprowadzać także rewizje kas sądowych.

Niedobory kasowe pokrywają urzędnicy odpowiedzialni za kasę; ewentualne nadwyżki kasowe zapisuje się na przychód do księgi kasowej w rubryce: „różne dochody”.

W razie niemożności natychmiastowego pokrycia niedoboru, powstałego z jakiegokolwiek powodu, sumę tego niedoboru należy zapisać w księdze kasowej na rozchód w rubrykach: 23, 25 i 26. Do czasu pokrycia niedoboru dochody budżetowe przelewa się do kasy skarbowej zmniejszone o sumę niedoboru, którą wykazuje się w sprawozdaniu wzór Nr. 13 jako rozchód pod osobną pozycją „niedobór kasowy” w tych rubrykach, na które niedobór odniesiono.

O stwierdzonych różnicach między rzeczywistym stanem kasy, a stanem ksiązkowym, oraz o ważniejszych nieprawidłowościach ksiązkowych należy spisać protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden pozostaje u kierownika sądu a drugi przesyła się w drodze służbowej prezesowi sądu apelacyjnego celem wydania właściwych zarządzeń.

O dokonanej rewizji zamieszcza się w księdze kasowej wzmiankę, stwierdzającą w cyfrach i w słowach, jakie znaleziono wyniki kasowe.

2. Rewizję kasy sądowej mogą przeprowadzać także delegowani urzędnicy rachunkowi sądów okręgowych i apelacyjnych.

ROZDZIAŁ V.

Pocztowe przesyłki pieniężne i wartościowe.

§ 39. 1. Sądy odbierają przesyłki pieniężne i wartościowe na podstawie rozporządzenia z dnia 17 lutego 1930 r. w sprawie odbierania przesyłek pieniężnych i wartościowych, nadsyłanych pocztą pod adresem sądów (Dz. Urz. Nr. 5, poz. 5).

2. Na konto czekowe kasy skarbowej (§ 6 powołanego rozporządzenia) należy przekazywać sumy depozytowe, o ile rachunki tych sum prowadzone są w kasach skarbowych. Inne sumy przekazuje się na konto czekowe sądu, albo podejmuje się, jeżeli zachodzi potrzeba zasilenia kasy sądowej gotowizną.

Przekazywanie powyższych sum do Pocztovej Kasy Oszczędności w zasadzie winno być dokonywane zapomocą jednego blankietu nadawczego.

3. Odcinki przekazów pocztowych, tudzież odnośne odcinki blankietów nadawczych (ustęp 2 § 6 powołanego rozporządzenia) kasa sądowa dołącza do właściwych wyciągów z konta czekowego.

4. Gotówkę, przeznaczoną na opłaty sądowe, podlegające uiszczeniu znaczkami sądowymi, kasa sądowa podejmuje i, nie zachowując jej w księdze kasowej, wymienia na znaczki sądowe, które nakleja na papierze, zaopatrzonym numerem sprawy oraz nazwiskiem wpłacającego. Papier ten z naklejonemi znaczkami kasa doręcza biuru podawczo - wykonawczemu za potwierdzeniem odbioru w księdze zawiadomień pocztowych.

5. Przyniesione z poczty kwoty, należące do kasy sądowej, odbiera skarbnik, kwoty zaś przeznaczone na cele gospodarcze i wydatki osobowe — urzędnik, któremu powierzono prowadzenie odnośnych rachunków. Przesyłki wartościowe odbiera skarbnik lub urzędnik, któremu to zostało powierzone.

Podjęte kwoty zachowuje się według ich przeznaczenia.

6. Tryb otwierania przesyłek wartościowych, w szczególności przesyłek, oznaczonych jako dowody rzeczowe w sprawach karnych, oraz przesyłek, adresowanych do rąk kierownika sądu, ustala kierownik sądu.

W każdym razie otwieranie przesyłki wartościowej winno być dokonywane w obecności dwóch funkcjonariuszów sądowych, którzy potwierdzają na opakowaniu znalezioną zawartość, a w razie stwierdzenia braku, zawiadamiają o nim kierownika sądu.

Nadesłane przy przesyłkach wartościowych podania oddaje się wraz z ewentualnie dołączonemi znaczkami sądowymi lub stemplowemi do biura podawczo - wykonawczego, pieniądze zaś i otrzymane z kasy skarbowej znaczki sądowe, tudzież cenne dowody rzeczowe — do kasy sądowej.

7. Pieniądze, wpływające przy podaniach, urzędnik biura podawczego wręcza natychmiast skarbnikowi, który na przyjętą sumę wystawia kwit i na podaniu zaznacza datę zachowania.

8. Otrzymane papiery wartościowe oddaje się do depozytów sądowych, o ile papiery te nie stanowią dowodów rzeczowych.

9. Urzędnik, upoważniony do odbioru przesyłek z poczty, obowiązany jest przybrać sobie do pomocy woźnego lub gońca, jeżeli wartość przesyłki przekracza 3,000 zł, a nadto drugiego urzędnika, jeżeli wartość przesyłki przewyższa 20.000 zł (§ 4 powołanego rozporządzenia).

10. Do księgi zawiadomień pocztowych (§ 1 powołanego rozporządzenia) stosuje się przepisy § 10 p.p. 3 i 4 niniejszego rozporządzenia.

ROZDZIAŁ VI.

Przepisy przechodnie i końcowe.**Przepisy przechodnie dla sądów wszystkich okręgów.**

§ 40. 1. Zapisy cennych dowodów rzeczowych (§ 27), pozostających w dyspozycji sądów z końcem okresu budżetowego 1929/30 r., należy przenieść poszczególnymi pozycjami z dotychczasowych ksiąg do księgi cennych dowodów rzeczowych (wzór Nr. 9), powołując w księgach wzajemne pozycje.

2. Powyższe depozyty należy zachować według wartości, podanej na opakowaniu.

Gdyby wartość na opakowaniu nie była podana, kierownik sądu winien określić „wartość do zachowania”.

Jeżeliby w tym celu okazała się potrzeba otwarcia opakowania, należy komisyjnie stwierdzić, że pieczęć i opakowanie nie są naruszone, a po otwarciu porównać zawartość z zamieszczonym na opakowaniu opisem, następnie opakować i opieczętować, a na opakowaniu zaznaczyć przeprowadzenie dokonanych czynności.

3. Ogólną wartość powyższych depozytów należy w sprawozdaniu z obrotów kasy sądowej (wzór Nr. 13) za miesiąc kwiecień 1930 r. wykazać, jako pozostałość z ubiegłego okresu budżetowego.

Przepisy przechodnie dla sądów w okręgach sądów apelacyjnych w Poznaniu i w Toruniu, oraz dla sądu okręgowego w Katowicach.

§ 41. 1. Zaległe z końcem okresu budżetowego 1929/30 r. należności sądowe, wykazane w rejestrach kosztów, spisach zaległych kosztów i pamiętnikach należytości A i B (wzory Nr. 1 i Nr. 3 do pruskiej instrukcji kasowej) nie będą przeniesione do księgi należności sądowych (wzór Nr. 11), lecz winny być prowadzone w powyższych rejestrach, spisach i pamiętnikach aż do końca okresu budżetowego 1930/31 r.

Wpłacone w okresie 1930/31 zaległości wpisuje się atramentem zielonym do księgi należności sądowych w dniu uiszczenia i równocześnie do starych ksiąg (rejestr, spisu, pamiętnika).

Pozostałe jeszcze z końcem tego okresu zaległości należy przenieść w dniu 1 kwietnia 1931 roku poszczególnymi pozycjami do księgi należności sądowych za okres 1931/32, zapisując je na początku księgi i powołując w odnośnych starych księgach wzajemne pozycje.

2. Zaległe należności z końcem okresu 1929/30 należy wykazać w rocznym wykazie zaległych należności sądowych (wzór Nr. 12) za okres budżetowy 1930/31, jako zaległość z ubiegłego okresu.

Przepisy przechodnie dla sądów w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, w Lublinie i w Wilnie.

§ 42. 1. Sumy, niewydane z końcem okresu budżetowego 1929/30 r. z księgi zaliczek na koszty postępowania w sprawie (§ 10 przepisów dla sądów, działających w charakterze specjalnych poborców, z dnia 13 sierpnia 1927 r. Dz. Urz. Nr. 16), należy w dniu 1 kwietnia 1930 r. przenieść poszczególnymi pozycjami do księgi sum niebudżetowych (wzór Nr. 6), powołując wzajemne pozycje w obu księgach.

2. Zaległe należności sądowe według prowadzonej dotychczas kontroli grzywien i należności należy w dniu 1 kwietnia 1930 r. zapisać poszczególnymi pozycjami na początku księgi należności sądowych (wzór Nr. 11), a ogólną sumę tych zaległości wykazać w rocznym wykazie zaległych należności sądowych (wzór Nr. 12) za okres budżetowy 1930/31 r., jako zaległość z ubiegłego okresu.

Przepisy przechodnie dla sądów w okręgach sądów apelacyjnych w Krakowie i we Lwowie, oraz sądu okręgowego w Cieszynie.

§ 43. 1. Księgi pieniężne, dzienniki obrotu czekowego i dzienniki kasowe obrotu gotówką oraz spisy kosztów postępowania karnego i wykonania kary należy z dniem 31 marca 1930 r. zamknąć w myśl obowiązujących dotychczas przepisów.

Sumy budżetowe należy z końcem okresu budżetowego 1929/30 r. przelać do kasy skarbowej, sumy zaś niebudżetowe, niewydane z końcem powyższego okresu, przenieść poszczególnymi pozycjami do księgi sum niebudżetowych (wzór Nr. 6), powołując w odnośnych księgach wzajemne pozycje.

2. Zapisane w księgach pieniężnych sumy budżetowe zaległe (nieuiszczone po dzień 31 marca 1930 r.), oraz zaległe według spisów koszty postępowania karnego i wykonania kary, jak również niezwrócone zaliczki kosztów za stronę ubogie (form. Nr. 18 § 134 Instr. sąd.) należy w dniu 1 kwietnia 1930 r. przenieść poszczególnymi pozycjami do księgi należności sądowych (wzór Nr. 11), powołując w odnośnych księgach i spisach wzajemne pozycje.

Ogólną sumę tych zaległości należy wykazać w rocznym wykazie zaległych należności sądowych (wzór Nr. 12) za okres budżetowy 1930/31 r., jako zaległość z ubiegłego okresu.

Przepisy końcowe.

§ 44. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1930 r.

Z tym dniem tracą moc obowiązującą: instrukcja o obrocie i kontroli znaczków sądowych, z dnia 11 sierpnia 1927 r., wydana przez Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli (Dz. Urz. Nr. 16), przepisy wydane przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli dla sądów, działających w charakterze specjalnych poborców (zał. Nr. 1 do okólnika Nr. 1314/II.GS./27 Dz. Urz. Nr. 16/1927), reskrypt b. austr. Ministerstwa Sprawiedliwości, z dnia 31 grudnia 1875 L./16893, wydany w porozumieniu z b. austr. Ministerstwem Skarbu i b. austr. Najwyższą Izbą Obrachunkową, rozporządzenie z dnia 19 października 1897 r. o postępowaniu z pieniędzmi stron w obrocie czekowym P. K. O. i o prowadzeniu księgi pieniężnej (austr. Dz. rozp. Nr. 41), pruska instrukcja kasowa dla władz sądowych z dnia 28 marca 1907 r. (Dz. U. prus. Min. Sprawiedliwości str. 125) i tymczasowe przepisy, wydane przez Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli, dla specjalnych kas poborowych przy sądach powiatowych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego z dn. 14 czerwca 1923 r. (Dz. Urz. Nr. 12) wraz z późniejszymi zmianami tudzież wszelkie inne przepisy, sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem.

2. Wskazane w niniejszym rozporządzeniu paragrafy i pozycje budżetowe ulegają zmianom stosownie do schematu budżetowego, ogłoszanego w ustawie skarbowej.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

w/z. *Sieczkowski*

Podsekretarz Stanu

Wzór Nr. 3 (§ 7).

POKWITOWANIE Nr. ....

Kasa Sądu	w		
pobrała od			
w sprawie			
Sygn.			
Oplaty sądowe (dział II § 10 poz. 1).	zł		gr
grzywny-kary pieniężne (dział II § 10 poz. 2).	"		"
zwroty kosztów post. kar. i wyk. kary (dz. II § 10 poz. 3)	"		"
różne dochody (dz. II § 8)	"		"
opłaty stemplowe poz. 1	"		"
" " poz. 8	"		"
" " poz. 10	"		"
" " dodatek 10 ⁰ / ₀	"		"
zaliczkę na koszty postępowania cywilnego	"		"
zaliczkę na koszty postępowania karnego	"		"
kaucję kasacyjną	"		"
nawiązki i inne sumy niebudżetowe	"		"
Razem	zł		gr

Wyraźnie zł .....
 Zapisano pod poz. .... księgi kasowej—sum niebudżetowych
 Dnia .....

Skarbnik

Do Sekretarjatu Wydziału — Oddziału
 (Sekretarjatu Prokuratury S. Okr.)
 w miejscu

przesyłam jako zawiadomienie kasowe Nr. ....
 (Organ gminy pobrał za wykonanie egzekucji wynagrodzenie
 zł ..... gr .....)

Dnia .....

Skarbnik

PRZYCHÓD

KSIĘGA

	Nr. bieżący	1	
	Nr. kwitu wzgl. Nr. i data wyciągu z konta czekowego	2	
	Nazwisko i imię wpłacającego	3	
	Sygnatura akt	4	
	W kasie sądowej	5	Suma przychodu
	W P. K. O.	6	
	R a z e m	7	
Z o t e r o s z e	poz. 1	8	Z t e j s u m y p r z y p a d a n a: do c h o d y b u d ż e t o w e: M i n. S k a r b u D z. 6 § 13 O p l a t y s t e m p l o w e M i n. S p r a w i e d l i w o ś c i D z. 2
	poz. 8	9	
	poz. 10	10	
	100% dodatku	11	
	Opłaty i należności sądowe § 10 p. 1	12	
	Grzywny i kary § 10 p. 2	13	
	Koszty postępowania karnego i wykonania kary § 10 p. 3	14	
	Różne dochody § 8	15	
	Razem dochody budżetowe	16	
	Dochody ze sprzedaży znaczków sądowych	17	
Sumy niebudżetowe	18		
Wpłaty z kasy sądowej do P. K. O. i odwrotnie	19		

PRZYCHÓD

KSIĘGA SUM NIEBUDŻETOWYCH.

ROZCHÓD

1		Nr. bieżący	
2		D a t a	
3		Nr. kwitu względnie Nr. i data wyciągu konta czekowego	
4		Nazwisko i imię wplacającego	
5		Sygnatura akt i prze- znaczenie wpłaconej sumy	
6		Suma przychodu	
zł	gr	w kasie sądowej	w P. K. O.
7		Suma przychodu	
zł	gr	w P. K. O.	
8		Odnótowanie o wydaniu da- nej sumy	
zł	gr	Kwota	
9		Odnótowanie o cał- kowitem wydaniu złożonej sumy	
10		Nr. bieżący	
11		D a t a	
12		Nr. i data wyc. kon- ta czekowego	
13		Nr. i data decyzji sądu	
14		Komu wplacono	
15		Suma rozchodu	
zł	gr	w kasie sądowej	w P. K. O.
16		Suma rozchodu	
zł	gr	w P. K. O.	
17		Oдноśna pozycja przychodu	
zł	gr	Ogólna pozosta- łość na dzień następny	
18		Ogólna pozosta- łość na dzień następny	
19		U w a g i	

Wzór Nr. 11 (§ 33).

KSIĘGA NALEŻNOŚCI SĄDOWYCH.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Nr. bieżący	Nazwisko i imię oraz miejsce zamieszkania oskarżonego lub osoby zobowiązanej do zapłaty.	Sąd orzekający, data orzeczenia lub zarządzenia i sygnatura akt.	Data przypisu	Przypis należności			Data uiszczenia	Pozycja księgi kasowej	Opłaty i należności sądowe		Grzywny i kary	Koszty postępowania karnego i wykonania kary
				zł	gr	zł			gr	zł		

13	14	15	16	17	18	19	20
Numer i data postanowienia o odpisanianiu	Opłaty i należności sądowe	Grzywny i kary	Koszty postępowania karnego i wykonania kary	Zaległość do przeniesienia na okr. nast.			Uwagi (data wezwania o zapłatę, data egzekucji)
				Opłaty i należności sądowe	Grzywny i kary	Koszty postępowania karnego i wykonania kary	

Wzór Nr. 12 (§ 33).

Sąd .....
w .....**Wykaz zaległych należności sądowych za okres budżetowy**

T R E Ś Ć	Opłaty i należności sądowe		Grzywny i kary pieniężne		Koszty po- stępowania karnego i wykonania kary		R a z e m		Uwagi
	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	
Zaległość należności z okresu ubiegłego . . .									
Należność w okresie bie- żącym									
Należność razem . . .									
Uiszczono w okresie bie- żącym na pokrycie: a) należności zaległej . b) należności bieżącej .									
Odpisano w okresie bie- żącym: a) należność zaległą . . . b) należność bieżącą .									
Uiszczono i odpisano razem									
Ogólna zaległość z koń- cem okresu bieżącego.									

Widziałem

Uzgodniono dnia .....

dnia .....

1) Prowadzący księgę należności

Kierownik Sądu — Prokurator

2) Skarbnik

Sprawozdanie z obrotów kasy sądowej za miesiąc.....

1	2		3			4			5			6		7		8	9	10	11
	Ministerstwa Skarbu Dz. 6 § 13. Oplaty stemplowe	Ministerstwa Sprawiedliwości	Dz. 2 § 10 poz. 1.		Dz. 2 § 10 poz. 2.	Grzywny i kary pie- nężne	Dz. 2 § 10 poz. 3.		Dz. 2 § 8 Różne dochody	Dz. 2 § 10 poz. 1. za sprzed. znaczk sąd. (rubr. 17, 27 i 34 ksiąg kasowej)	Znaczk sądowe (księga wzór Nr. 7).	Sumy niebudżetowe (rub. 18, 28 i 35 ksiąg kasowej)	Cenne dowody rzeczowe (ks. wzór Nr. 9)	U w a g i					
			Oplaty i na- leżności są- dowe	Oplaty i na- leżności są- dowe			Koszty po- stępowania karn. i wyk. kary	Różne dochody											
z ł o t e i g r o s z e																			
1. Pozostałość z ubiegłego okresu budżetowego																			
2. Od początku okresu budżetowego do miesiąca sprawozdawczego wpłynęło.																			
3. W miesiącu sprawozdawczym wpłynęło																			
Razem wpłynęło wraz z pozostałością																			
1. Przełano do kasy skarbowej, wydano znaczki sądowe, sumy niebudżetowe, cenne dowody rze- czowe od początku okresu budżetowego do mie- siąca sprawozdawczego																			
2. W miesiącu sprawozdawczym przełano do kasy skarbowej wpływy budżetowe i gotówkę na znaczk sądowe																			
dnia																			
"																			
"																			
3. W miesiącu sprawozdawczym wydano znaczki są- dowe, sumy niebudżetowe i cenne dow. rzeczowe																			
Razem przełano do kasy skarbowej, wydano znaczk sądowe, sumy niebudżetowe i cenne do- wody rzeczowe																			
Pozostałość na miesiąc następny																			
Ogólna pozostałość w gotówiznie wynosi															zi.		gr.		
Dnia															zi.		gr.		
															Kierownik Sądu		Skarbnik		
															zi.		gr. i w P.K.O.		

SĄD OKRĘGOWY

Wzór Nr. 14 (§ 36).

w .....

**Wykaz obrotu znaczków sądowych
za okres budżetowy**

Nr. ....

T r e ś ć		Kategoria znaczków					Ogólna wartość znaczków		Ostatni przelew do kasy skarbowej z końcem okresu budżetowego	Przyznana zaliczka w znaczkach sądowych	
		5 gr	10 gr				zł	gr			
Pozostałość z ubiegłego okresu budżet.	Sąd Okręgowy										
	Sąd Grodzki w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	Razem										
Otrzymano z kasy skarbowej w okr. budżetowym	Sąd Okręgowy										
	Sąd Grodzki w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	Razem										
	Ogółem przychód										
W okresie budżetowym sprzedano znaczki	Sąd Okręgowy w										
	Sąd Grodzki w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	Razem							zł	gr	zł	gr
Pozostałość znaczków w kasach sądowych z końcem okresu budż.	Sąd Okręgowy										
	Sąd Grodzki w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	" " w										
	Razem										

Dnia .....

Prezes

Księgowy

OKÓLNIK Nr. 1521 II.G.S. 30

w sprawie

podatku dochodowego od dodatków, przyznanych prezesom sądów i prokuratorom.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości.

Na podstawie pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 5 lutego 1930 r. Nr. D. V. 6502/2/29, zawiadamiam, że dodatki, przyznane uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 października 1929 r. prezesom i wiceprezesom sądów oraz prokuratorom, noszą charakter dodatków reprezentacyjnych i wobec tego zgodnie z przepisem § 40 p. 4 lit. a rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z dnia 14 maja 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 48, poz. 298) nie stanowią dochodu, podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

Warszawa, dnia 19 lutego 1930 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK Nr. 1522 II. St. 30

w sprawie

perjodycznych wykazów statystycznych z rejestrów handlowych i kart upadłości.

Do wszystkich sądów rejestrowych i konkursowych.

Wobec wejścia w życie z dniem 1 stycznia 1929 r. prawa o spółkach akcyjnych (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. — Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 383) zmieniam częściowo rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 kwietnia 1923 r. (Dz. Urz. Min. Spraw. Nr. 8, poz. 24) oraz punkt 6 okólnika Nr. 873/I.U./24 r. z dnia 29 kwietnia 1924 r. (Dz. Urz. Min. Spraw. Nr. 10, str. 284) i 1). zarządzam, począwszy od dnia 1 kwietnia 1930 roku przesyłanie sporządzonych specjalnie dla spółek akcyjnych kart indywidualnych wzorów: II A—pierwsze wpisy, II B—powiększenie kapitału zakładowego (według nowego wzoru dołączonego do niniejszego okólnika) i II C—likwidacje i wykreślenia — nie co kwartał, jak było dotychczas, lecz **co miesiąc** najdalej do dnia 15 następnego miesiąca bezpośrednio do Głównego Urzędu Statystycznego.

2) W celu zorganizowania statystyki zmniejszenia kapitału zakładowego zarządzam nadsyłanie kart indywidualnych o zmniejszeniu i zwiększeniu kapitału zakładowego według wzorów II D i II B, dołączonych do niniejszego okólnika, w terminie **miesięcznym**.

3) Uzupełniając przepis punktu 7 okólnika Nr. 873/I.U./24 z dnia 29 kwietnia 1924 r. (Dz. Urz. Min. Spraw. Nr. 10, str. 284) zarządzam nadsyłanie zawiadomień o braku wpisów według wzorów dołączonych do niniejszego okólnika, o ile w okresie sprawozdawczym żadnych wpisów w sprawach rejestrowych i upadłościowych nie było.

4) Ze względu na znaczenie dla badań konjunktury gospodarczej Państwa danych w zakresie statystyki rejestrowo-handlowej i upadłościowej oraz w celu umożliwienia Głównemu Urzędowi Statystycznemu do-

starczania co miesiąc odpowiednich zestawień do Ligi Narodów, zarządzam przesyłanie wspomnianych danych, należycie sporządzonych, z zachowaniem ustalonego miesięcznego okresu sprawozdawczego.

Warszawa, dnia 21 lutego 1930 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:
w z. *Sieczkowski*
Podsekretarz Stanu

Załączniki do okólnika Nr. 1522/II.St./30.

Sąd okręgowy [w okręgach apelacyjnych: poznańskim, toruńskim i katowickim, bez okręgu cieszyńskiego — sąd powiatowy (grodzki)] . . . .
. . . . rok 19 . . . . miesiąc . . . .

Karta indywidualna Nr. . . . .

dla spółek akcyjnych.

B. Powiększenie kapitału akcyjnego.

- 1) Nr. rejestru . . . . . 2) data wciągnięcia do rejestru . . . . .
- 3) Firma . . . . .
- 4) Kapitał akcyjny przed powiększeniem . . . . .
- 5) Data uchwały Walnego Zgromadzenia: Data . . . . .
Suma . . . . .
- 6) Data wpisu o powiększenie kapitału . . . . .
- 7) Kapitał akcyjny powiększono o złotych rzeczywiście wpłaconych . . . . .
- 8) Kapitał akcyjny wynosi obecnie . . . . .

Podpis:

Wzór II B.

Sąd okręgowy [w okręgach apelacyjnych: poznańskim, toruńskim i katowickim, bez okręgu cieszyńskiego — sąd powiatowy (grodzki)] . . . .
. . . . rok 19 . . . . miesiąc . . . .

Karta indywidualna Nr. . . . .

dla spółek akcyjnych.

D. Zmniejszenie kapitału akcyjnego.

- 1) Nr. rejestru . . . . . 2) data wciągnięcia do rejestru . . . . .
- 3) Firma . . . . .
- 4) Kapitał akcyjny przed zmniejszeniem . . . . .
- 5) Data uchwały Walnego Zgromadzenia: Data . . . . .
Suma . . . . .
- 6) Data wpisu o zmniejszenie kapitału . . . . .
- 7) Kapitał akcyjny zmniejszono o złotych . . . . .
- 8) Kapitał akcyjny wynosi obecnie . . . . .

Podpis:

Wzór II D.

W sprawie wyciągów z rejestrów handlowych.

Sąd okręgowy _____ w _____ komunikuje, iż w _____ miesiącu 19 _____ roku nie dokonano dla spółek akcyjnych w rejestrach handlowych żadnych wpisów, które należałoby wykazać w kartach wzoru II A (pierwsze wpisy), II B (powiększenie kapitału akcyjnego), II C (likwidacje i wykreślenia) i II D (zmniejszenie kapitału akcyjnego).

Podpis:

dnia _____ 19 _____ r.

(Strona odwrotna).

Karta pocztowa.

Nadawca:

Sąd okręgowy _____ w _____

w okręgach apelacyjnych: poznańskim, to-ruńskim i katowickim, bez okręgu cieszyńskiego — sąd powiatowy (grodzki).

Adres

Do

Głównego Urzędu Statystycznego
(Wydział IX)

w Warszawie

Al. Jerozolimskie 32

Sprawa urzędowa wolna
od opłaty pocztowej.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

WŁ. Świrski

Podsekretarz Stanu

OKOŁNIK Nr. 1524 IL G. S. 30

przystąpienia sądów do obrotu pocztowego Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie.

Do Panów Kierowników wszystkich sądów.

Wobec zarządzonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości otwarcia kont czekowych Pocztowej Kasy Oszczędności dla sądów, przy których w dniu 1 I p. 2 ogłoszono dnia 26 lutego 1930 r. (Dz. Urz. Nr. 3, poz. 11) utwór ten, wolała, przez Panów Kierowników sądów i wy-

W sprawie kart upadłości.

Sąd okręgowy ..... w ..... komunikuje, iż w ..... miesiącu
19 ..... roku nie było wpisów otwarcia ani
ukończenia upadłości.

Podpis:

..... dnia ..... 19 ..... r.

(Strona odwrotna).

Karta pocztowa.

Nadawca:

Sąd okręgowy ..... w .....

w okręgach apelacyjnych: poznańskim, to-
ruńskim i katowickim,
bez okręgu cieszyńskiego
— sąd powiatowy
(grodzki).

Adres

Do

Głównego Urzędu Statystycznego
(Wydział IX)

w Warszawie

Al. Jerozolimskie 32

Sprawa urzędowa wolna
od opłaty pocztowej.

OKÓLNIK Nr. 1523 II.GS/30**w sprawie****pobierania i zarachowania sum depozytowych w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie.****Do sądów w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie.**

Depozyty w gotówce i w papierach wartościowych mają być składane przez osoby interesowane bezpośrednio do kas skarbowych (§ 58 i 59 przepisów rachunkowo - kasowych — Monitor Polski 1921 r. Nr. 285 i pismo okólne Nr. 1014/II.GS/26 Dz. U. Nr. 10/26).

W drodze wyjątku od powyższej zasady kasy sądowe przyjmują pieniądze, uzyskane ze sprzedaży zatrzymanych przedmiotów (§ 146 rozp. z 15/6 1929 Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 352), kaucje zaś, jako środek zapobiegawczy w postępowaniu karnem, jedynie w wypadkach, określonych w § 102 powyższego rozporządzenia. Powyższe pieniądze i kaucje kasa sądowa zapisuje w księdze sum niebudżetowych (§ 16 rozporządzenia z dnia 26 lutego 1930 r. o kasach sądowych Dz. Urz. Nr. 5, poz. 11 i wpłaca do kasy skarbowej na rachunek sum depozytowych w dniu przyjęcia, a gdyby to nie było możliwe — dnia następnego.

Powyższe sumy depozytowe, jak również otrzymane z poczty papiery wartościowe (§ 39 p. 8 rozp. o kasach sądowych) oddaje się do kasy skarbowej przy deklaracji, omówionej w § 58 przepisów rachunkowo-kasowych, jeżeli jednak w siedzibie sądu niema kasy skarbowej, gotówkę należy wpłacić za pośrednictwem P. K. O. przy użyciu blankietu nadawczego na konto czekowe kasy skarbowej, a papiery wartościowe przesłać pocztą jako przesyłkę wartościową.

Wpłacone na konto czekowe sądu sumy depozytowe (§ 16 p. 6, 7 i 8 rozp. o kasach sądowych) przekazuje się czekiem przelewowym na konto czekowe kasy skarbowej, wskazując na odpowiednim odcinku czeku przeznaczenie sumy i sposób zarachowania.

Przelewy gotówki depozytywnej zapisuje się na rozchód w księdze sum niebudżetowych, złożenie zaś do kasy skarbowej papierów wartościowych, zaznacza się w rubryce uwag księgi zawiadomień pocztowych (§ 39 p. 10 rozp. o kasach sądowych) i w aktach sprawy, a po otrzymaniu odnośnych dowodów przychodowych z kas skarbowych dodatkowo odnotowuje się w powyższych księgach w rubryce uwag pozycje przychodowe księgi sum depozytowych.

Niniejszy okólnik obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1930 r.

Warszawa, dnia 26 lutego 1930 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

w/z. *Sieczkowski*

Podsekretarz Stanu

OKÓLNIK Nr. 1524 II. G. S. 30**w sprawie****przystąpienia sądów do obrotu czekowego Pocztovej Kasy Oszczędności w Warszawie.****Do Panów Kierowników wszystkich sądów.**

Wobec zarządzonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości otwarcia kont czekowych Pocztovej Kasy Oszczędności dla sądów, przy których w myśl § 1 p. 1 rozporządzenia z dnia 26 lutego 1930 r. (Dz. Urz. Nr. 5, poz. 11) istnieją kasy sądowe, proszę Panów Kierowników sądów i wy-

działów zamiejscowych sądów okręgowych o niezwłoczne przestanie Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie wzorów podpisów osób, uprawnionych do podpisywania czeków (§ 9 p. 2 i 3 powyższego rozporządzenia). Potrzebne w tym celu formularze (deklaracje podpisów) będą każdemu sądowi dostarczone bezpośrednio przez Pocztową Kasę Oszczędności.

Każdy sąd może posiadać tylko jedno konto czekowe, mianowicie w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie.

Sądy, posiadające konta czekowe w oddziałach P. K. O. poza Warszawą, obowiązane są zlikwidować te konta najpóźniej do końca marca b. r.

Wobec tego, że konta czekowe sądów będą stanowiły osobną grupę, nowe konta czekowe będą otwarte również i tym sądom, które posiadają obecnie konta w Pocztovej Kasie Oszczędności w Warszawie na mocy przepisów dotychczasowych. Pozostałość kont w mowie będących będzie przez Pocztową Kasę Oszczędności przelana na nowe konta.

Sądy, którym zostaną otwarte konta czekowe na mocy wyżej powołanego rozporządzenia, będą korzystać z obrotu czekowego dopiero z dniem wejścia w życie tegoż rozporządzenia.

Konto czekowe powinno nosić nazwę sądu (np. „Sąd Okręgowy w Pińsku“, „Sąd Okręgowy w Pińsku — Wydział Zamiejscowy w Brześciu n/Bugiem“, „Sąd Grodzki w Pińsku“).

Blankiety nadawcze P. K. O. i чеки przekazowo-przelewowe będą dostarczane przez Pocztową Kasę Oszczędności w Warszawie bezpośrednio sądom na każde zamówienie interesowanego sądu, bez potrącania kosztów z konta czekowego sądu, należność bowiem za te druki będzie opłacana przez Ministerstwo Sprawiedliwości na podstawie nadsyłanych przez Pocztową Kasę Oszczędności rachunków. W związku z tem będą sądy przysyłać bezpośrednio Ministerstwu Sprawiedliwości (Wydział Gospodarczo - Skarbowy) poświadczenia ilości druków, otrzymanych z Pocztovej Kasy Oszczędności wskutek własnego zamówienia, niezwłocznie po otrzymaniu druków.

Pierwsze zamówienie powyższych druków w Pocztovej Kasie Oszczędności dokonane zostało przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Potwierdzenie odbioru tych druków należy niezwłocznie nadesłać Ministerstwu.

Warszawa, dnia 26 lutego 1930 r.

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

w z. *Sieczkowski*

Podsekretarz Stanu

UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO

wydana na zasadzie art. 41 u. s. p. wyjaśniająca zakres uprawnień obrońców sądowych i obrońców przy sądach grodzkich w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie (dekret z 8 lutego 1919, poz. 205) oraz obrońców — nieadwokatów w okręgach sądów apelacyjnych we Lwowie, Krakowie i sądu okręgowego w Cieszynie (§ 39 u. p. k. 1873 r.).

POSTANOWIENIE.

Sąd Najwyższy. Izba II Karna w składzie następującym:

Przewodniczący: Pierwszy Prezes S. N. L. Supiński,

Prezes: S. N. W. de Michelis,

Sędziowie: S. N.: Dr. E. St. Rappaport, K. Angerman, St. Giżycki, J. Jamontt, Br. Wisznicki, K. Berezowski, Dr. Wł. Sokalski, J. Dembiński, B. Korsak, E. Lorenz, St. Wyrobek, St. Bogucki, J. Boniśławski, Cz. Zaorski, Dr. Br. Krzyżanowski, St. Zaleski, M. Ostrowski, P. Leśniowski, Dr. J. Rogalski, St. Frycz, St. Zaborowski, Wł. Kaczyński,

przy udziale Prokuratora S. N. St. Czerwińskiego

i sędziego grodzkiego St. Kawłoka, jako protokolanta,

na posiedzeniu niejawnem dnia 1 lutego 1930,

w sprawie **Frąckiewicza Jana**, osk. z art. 623 k. k.

rozpoznawał wniosek Prezesa Izby Karnej o wyjaśnienie w myśl art. 41 u. s. p. zagadnień prawnych:

1) Czy osoby, które w chwili wejścia w życie rozp. Prez. Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. p. 314 są obrońcami na zasadzie przepisów dotychczasowych, mają prawo prowadzenia spraw karnych we wszystkich sądach, w szczególności podpisywania skarg kasacyjnych i występowania przed Sądem Najwyższym (art. 489 k. p. k.)?

2) Czy wymienione osoby mają również prawo podpisywania wniosków o wznowienie postępowania (art. 582 k. p. k.)? i po wysłuchaniu wniosków Prokuratora, uchwalił co następuje:

1) Osoby, które w chwili wejścia w życie rozp. Prez. Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. p. 314 są obrońcami na zasadzie przepisów dotychczasowych (art. 14 § 1 rzeczzonego rozp.) mają: o ile chodzi o obrońców, o których mówi dekret z dnia 8 lutego 1919 r. p. 205 — prawo prowadzenia spraw karnych tylko w tych sądach, od których otrzymały świadectwo do bronienia spraw cudzych; o ile zaś chodzi o obrońców —nieadwokatów, o których mówi § 39 u. p. k. z r. 1873 — prawo prowadzenia spraw karnych tylko w sądach wszystkich instancyj na obszarze oznaczonym w art. 17 rozp. Prez. Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r. p. 314 i w Sadzie Najwyższym w sprawach rozpatrywanych w niższych instancjach na tym obszarze. Podpisywać skargi kasacyjne osoby te nie mają prawa.

2) Wymienione osoby nie mają prawa podpisywania wniosków o wznowienie postępowania, ani też dokonywania tych czynności procesowych, co do których jest wyraźnie zastrzeżony przymus adwokacki (art. 283, 285, 489 i 582 k. p. k.).

Uzasadnienie.

1. Obowiązujący k. p. k., idąc za nowemi prądami w dziedzinie prawa procesowego, rozszerzył w porównaniu z obowiązującemi uprzednio ustawami uprawnienia i zakres pomocy prawnej w postępowaniu karnem: Obrona może działać już w toku dochodzenia (art. 210 — 212, 253 k. p. k.) i w toku śledztwa wstępnego (art. 268). Adwokat bierze udział przy wniesieniu aktu oskarżenia w imieniu oskarżyciela posiłkowego (art. 283 k. p. k.) i przy wniesieniu sprzeciwu przeciwko aktowi oskarżenia (art. 285 k. p. k.). Art. art. 87 i 88 k. p. k. ustanawiają obronę obowiązkową we wskazanych w tych przepisach wypadkach. Wreszcie k. p. k. zawiera szereg przepisów, wprowadzających dla stron t. zw. przymus adwokacki (art. 283, 285, 489 i 582 k. p. k.).

To rozszerzenie zakresu pomocy prawnej, a w szczególności przepisy o przymusie adwokackim mają na celu nietylko interes stron, w szczególności oskarżonego, lecz przede wszystkim interes wymiaru sprawiedliwości. Ustawodawca był zdania, że podniesienie poziomu praw-

no - fachowego osób współdziałających w procesie niewątpliwie przyczyni się do osiągnięcia tego celu.

2. Dowodem dążenia ustawodawcy do podniesienia tego poziomu jest zasadniczy przepis, wskazujący, kto może być obrońcą oskarżonego i pełnomocnikiem oskarżyciela prywatnego, posiłkowego lub powoda cywilnego w sprawach karnych (art. 86 i 95 k. p. k.). W myśl tych przepisów mogą nimi być tylko osoba wpisana w Polsce na listę adwokatów i profesor lub docent prawa polskiej szkoły akademickiej. W razie szczególnych trudności przy wyznaczeniu obrońcy z urzędu k. p. k. zezwala na wyjątek przez powierzenie obrony sędziemu lub aplikantowi, a więc znowu osobie pod względem fachowo prawnym dostatecznie przygotowanej (§ 2 art. 93 k. p. k.).

3. Przepisy art. 14 — 17 rozp. Prez. Rzeczypospolitej p. 314 rozszerzające krąg osób uprawnionych do obrony w sprawach karnych, są niezawodnie wywołane brakiem adwokatów w niektórych miejscowościach naszego Państwa, zwłaszcza na Kresach Wschodnich. Przepisy te nie dowodzą jednak bynajmniej rezygnacji z dążenia, o jakim mówiliśmy wyżej. Przeciwnie z zestawienia poszczególnych artykułów wynika, że ustawodawca, ulegając konieczności zapewnienia pomocy prawnej tam, gdzie brak jest adwokatów, stara się jednakże zakres działania mniej wykwalifikowanych obrońców jak najbardziej ograniczyć. Tak na obszarze byłego zaboru rosyjskiego w ciągu lat 10 nawet osoby, posiadające dyplomy ukończenia studjów prawniczych, będą mogły uzyskać prawo prowadzenia spraw tylko w sądach grodzkich i w sądzie okręgowym, wyrokującym w 2-iej instancji (art. 15 i 16 rozp.). Na obszarze byłego zaboru austriackiego w ciągu lat 5 nawet prawnicy, którzy złożyli egzamin sędziowski, adwokacki lub notarialny, lecz nie należą do palestry, będą mogli uzyskać prawo prowadzenia spraw karnych tylko w sądach na tym obszarze, a w Sadzie Najwyższym, tylko spraw rozpatrywanych w niższych instancjach na tym obszarze (art. 17 rozp.).

4. Art. 14 tegoż rozporządzenia dotyczy w b. zaborze rosyjskim „obrońców przy sądach pokoju“ i „obrońców sądowych“, których prawa normuje dekret z dnia 8 lutego 1919 r. (p. 205), a w b. zaborze austriackim obrońców — nieadwokatów, o których mówi § 39 u. p. k. z 1873 r. Przepis ten opiera się niewątpliwie, poza względami przytoczonymi wyżej, na zasadzie zachowania praw nabytych, mówi bowiem wyraźnie, że obrońcy ci zachowują swe prawa „w zakresie dotychczasowym“. Te prawa nabyte można jednakże rozumieć tylko w **znaczeniu ustrojowym**, czyli że osoby, które w chwili wejścia w życie rozp. p. 314/28 w b. zaborze rosyjskim posiadały świadectwa do bronięcia spraw cudzych przy sądach od których je otrzymały, a w b. zaborze austriackim — były wciągnięte do wykazu obrońców okręgu danego sądu apelacyjnego — **zachowują nadal prawo wykonywania zawodu obrońców w sprawach karnych**. Natomiast nie można tych praw nabytych rozumieć w **znaczeniu procesowym**, a więc w znaczeniu zachowania szczególnych uprawnień procesowych, jakie służyły tym osobom z mocy uchylonych obecnie u. p. k. z r. 1864 i u. p. k. z r. 1873, albowiem ich procesowe uprawnienia z natury rzeczy mogą być normowane wyłącznie na podstawie obowiązującego obecnie k. p. k.

5. Dawni „obrońcy przy sądach pokoju“ i „obrońcy sądowi“ w b. zaborze rosyjskim mogą opierać swe dotychczasowe **ustrojowe prawa** wyłącznie na dekrete z dnia 8 lutego 1919 r. p. 205, ponieważ art. 8 tegoż dekretu wyraźnie uchylił wszystkie uprzednie przepisy w przedmiocie obrońców prywatnych. W myśl zaś tego dekretu (art. 2, 3, 4 i 5) — pierwsi

z nich mieli prawo prowadzenia spraw w sądach pokoju i wydziałach odwoławczych sądów okręgowych, od których otrzymali świadectwo, a drudzy — w sądach okręgowych i apelacyjnych, od których otrzymali świadectwo. obrońcy — nieadwokaci w b. zaborze austriackim mogą opierać swe dotychczasowe **ustrojowe prawa** na § 39 u. p. k. z r. 1873. Przepis ten nie zawierał żadnych ograniczeń instancyjnych ani terytorjalnych, a przeto należy uznać, że obrońcy ci mieli prawo prowadzenia spraw karnych we wszystkich instancjach w sądach b. zaboru austriackiego. To są zatem **jedynie przepisy ustrojowe**, jakie mogą wchodzić w rachubę przy wykładni zdania art. 14 rozp. p. 304/28 o zachowaniu praw „w zakresie dotychczasowym“.

6. Jeśli natomiast chodzi o **obecne uprawnienia procesowe** tych obrońców, wskazaliśmy już zasadnicze przepisy k. p. k., normujące te uprawnienia. W tem miejscu należy jeszcze podkreślić: a) że k. p. k. stosuje **przymus adwokacki** w tych momentach postępowania sądowego, które wymagają właśnie najgruntowniejszej wiedzy i doświadczenia prawnego, b) że przepisy o przymusie adwokackim są normą nową, nieznaną przynajmniej w obecnym zakresie dotychczasowym ustawom, a przeto już z tego względu nie mogą być przedmiotem praw dawniej nabytych i c) że przepisy te, jako wyjątkowe ulegają najściślejszej wykładni.

7. Z przepisów o przymusie adwokackim art. art. 283, 285 i 582 mówią wyraźnie, że akt oskarżenia, sprzeciw i wnioski o wznowienie postępowania powinny być podpisane przez **adwokata**, a art. 489 — że kasacja powinna być podpisana przez osobę, posiadającą kwalifikacje obrońcy w rozumieniu art. 86, który znów wymienia wyłącznie osoby, wpisane na listę **adwokatów oraz profesorów i docentów prawa**.

8. Z tych założeń wychodząc, musimy dojść do następujących wniosków: a) że dawni „obrońcy przy sądach pokoju“ mają prawo prowadzenia spraw karnych w sądach grodzkich (pokoju) i w wydziałach odwoławczych sądów okręgowych, od których otrzymali świadectwo, a dawni „obrońcy sądowi“ — w sądach okręgowych i apelacyjnych, od których otrzymali świadectwo, natomiast ani pierwsi ani drudzy nie nabyli prawa prowadzenia spraw w Sądzie Najwyższym; b) że dawni obrońcy — nie adwokaci, wciągnięci na listy, w myśl § 39 u. p. k. r. 1873, mają prawo prowadzenia spraw karnych na obszarze b. zaboru austriackiego w sądach wszystkich instancji, a w Sądzie Najwyższym w sprawach rozpatrywanych w niższych instancjach na tymże obszarze i c) że natomiast **żadna z wymienionych kategorii obrońców nie ma prawa działania w tych czynnościach procesowych, co do których k. p. k. przewiduje przymus adwokacki (art. 283, 285, 489 i 582 k. p. k.)**. Sprzeczność, jaka zdaje się zachodzić pomiędzy uprawnieniami obrońców, działających na mocy § 39 u. p. k. z r. 1873 do prowadzenia pewnych spraw w Sądzie Najwyższym a niemożnością podpisywania przez nich kasacji — jest tylko pozorna. Przy obecnym czysto kasacyjnym typie postępowania w Sądzie Najwyższym od prawidłowego sformułowania na piśmie zarzutów kasacyjnych zależy przeważnie los tego postępowania, ponieważ wysuwanie nowych zarzutów na rozprawie jest niedopuszczalne. Dlatego ustawodawca powierzył właśnie **wywód kasacji na piśmie** osobom, które w myśl art. 86 k. p. k. dawały rękojmię odpowiednich do tego zadania kwalifikacyj.

9. Rozumie się, że wnioski te dotyczą wymienionych osób nietylko, gdy działają w charakterze obrońców oskarżonych, lecz również, kiedy występują w charakterze pełnomocników oskarżycieli prywatnych lub posiłkowych albo powodów cywilnych. Stanowisko to podziela w stosun-

ku do obrońców, o których mówi dekret p. 205/1919 Izba I Sądu Najwyższego, która wypowiedziała się co do tego w orzeczeniu Nr. 13/1928.

10. Osobnego, w związku z powyższem, omówienia wymaga kwestja wyznaczania obrońców z urzędu (art. 89 — 93 k. p. k.) zwłaszcza w wypadkach t. zw. obrony obowiązkowej (art. 87 i 88 k. p. k.). Przedewszystkiem należy zaznaczyć różnicę, jaka zachodzi pomiędzy obroną obowiązkową a przymusem adwokackim. Obrona obowiązkowa jest wprowadzona ze względu bądź na szczególne właściwości sądu, przed którym odpowiada oskarżony (sąd przysięgłych), bądź — na szczególne właściwości samego oskarżonego (nieletni, głuchy lub niemy, podejrzany o niepoczytalność). Przymus adwokacki stosuje się przy pewnych czynnościach procesowych zupełnie niezależnie od jakichkolwiek szczególnych właściwości sądu lub oskarżonego. Różnicę tę motywy ustawodawcze wyraźnie podkreślają. Jeśli więc postawić pytanie, czy obrońcy o których mówi art. 14 rczp. p. 314/1928 mogą być wyznaczeni do obrony z urzędu, to należy odpowiedzieć, że k. p. k. nie zawiera przepisu, któryby stał temu na przeszkodzie, z zastrzeżeniem wszakże, iż będą oni wyznaczeni do obrony z urzędu tylko w tych granicach, jakie im służą przy obronie z wyboru, i że nie będzie to dotyczyło czynności procesowych, co do których istnieje przymus adwokacki. Pewne wątpliwości może budzić brzmienie art. 93 k. p. k., który mówi o adwokatach. Jednakże przy zestawieniu tego przepisu z art. 86 k. p. k. trzeba dojść do stanowczego wniosku, że ustawodawca użył w art. 93 wyrazu „adwokat” a nie obrońca dlatego, by zaznaczyć, że profesorowie i docenci nie mają być wyznaczeni do obrony z urzędu, co oczywiście jest zrozumiałe ze względu na niebezpieczeństwo kolizji takiej obrony z zawodowymi obowiązkami tych osób.

Z drugiej strony trzeba zaznaczyć, że ponieważ z treści art. 7 dekretu z dnia 8 lutego 1919 r. p. 205—wynika, iż przepisy ust. 2 art. 13 dekretu o Palestrie z dnia 24 grudnia 1918 r. p. 75 nie mają zastosowania do obrońców sądowych i obrońców przy sądach pokoju (obecnie sądach grodzkich), — przeto obrońcy ci, aczkolwiek mają prawo być wyznaczeni do obrony z urzędu, jednakże nie są obowiązani tych obron przyjmować.

11. Gdyby okazała się uzasadnioną obawa, że określenie w tym zakresie uprawnień procesowych obrońców może pociągnąć pewne utrudnienia dla ludności, zwłaszcza na Kresach Wschodnich, gdzie adwokatów jest brak, i gdzie są oni nie dość gęsto osiedleni, a warunki komunikacyjne są ciężkie i gdyby względy celowości przemawiały za rozszerzeniem uprawnień procesowych obrońców, to rozszerzenie owo mogłoby nastąpić jedynie w drodze noweli ustawodawczej.